Jaarverslag 2025

VBJK vzw

afbeelding © Elise Vandeplancke voor Kindertijd 21

Inhoudsopgave

Inleiding **4**

Missie & visie VBJK **5**

Missie *5*

Visie *5*

SD1. VBJK inspireert, stimuleert en motiveert zodat kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen inzetten op betekenisvolle interacties met kinderen en ouders in een rijke, leer-, speel- en zorgomgeving. **8**

Doorgaande Lijn & educare *9*

STEAMworks – Educatieve ondersteuning via STEAM in de kinderopvang *11*

1-2-3-MOVE! – Cogecreëerde acties voor motorische competentie bij 1- tot 3-jarigen *14*

Tandem Warme Transities (TWT) & educare *17*

SD2. VBJK bouwt mee aan toegankelijke, inclusieve en kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen die ingebed worden in lokale netwerken en betekenisvol zijn voor gezinnen en de samenleving. **20**

Versterken toegankelijke en inclusieve kinderopvang *21*

Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang *23*

Praktijkontwikkeling pilootprojecten Zorg en ondersteuning op lokaal niveau – kinderopvang *25*

Kennis en expertise verspreiden naar de Huizen van het Kind *28*

Inspiratie voor een kwaliteitsvolle uitbouw van buitenschoolse opvang en activiteiten *29*

BE-Inclusive (Be-In) *30*

Connect – Begeleidingstraject toegankelijkheid voor kinderen en gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid *33*

BOA-proefproject Stad Gent *36*

Onderzoek | De weg naar een meer inclusieve buitenschoolse opvang *39*

Trampoline | Samen springen voor een betere toekomst *42*

Bondgenoten | Lokaal bondgenotennetwerk Schoolster(k) *45*

SD3. VBJK ijvert voor betekenisvol werk voor (toekomstige) professionals in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen. **48**

Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang *49*

Onderwijs en opleiding: diversifiëring beroepenveld *51*

Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders *53*

Traject Beleidsvoerend Vermogen *55*

Expert in working group on Early Childhood Education and Care *57*

Onderzoek voor HELAN: De structurele kwaliteit van Helan-kinderopvang in kaart gebracht *59*

Uitwisseling Québec – mannen in de kinderopvang *61*

Kindertijd – Vakblad voor en door begeleiders van jonge kinderen *64*

SD4. VBJK profileert en positioneert zich als expert in het (toekomstig) werkveld van de basisvoorzieningen voor jonge kinderen. **68**

Samenwerking partners: toekomstwerf ondersteuning Kinderopvang *69*

Evenementen **71**

Inspiratiedag voor pedagogisch coaches en ondersteuners *71*

Inspiratiedag voor leerkrachten van de opleiding Kinderbegeleider *73*

Gevolgde studiedagen en congressen **75**

Gevolgde vormingen en opleidingen **75**

Bijdragen studiedagen en congressen **76**

Bijdragen aan vorming en opleiding **79**

Bijdragen aan adviesraden **80**

Inleiding

2025 was voor VBJK een jaar van **intens werken, belangrijke transities en diepgaande verandering**. Terwijl we verder bouwden aan talrijke projecten en partnerschappen, voelden we tegelijk dat het werkveld én onze organisatie midden in een grote beweging stonden.

Het einde van het jaar bracht een mijlpaal die onze toekomst opnieuw scherpstelt.
In **december 2025** keurde de Vlaamse Regering het besluit goed waarmee VBJK het **nieuwe Kennis- en Innovatiecentrum voor het Jonge Kind** zal vormgeven. Deze beslissing erkent uitdrukkelijk de expertise die we de voorbije decennia opbouwden en biedt een fundament voor een vernieuwde rol in het ondersteunen, verbinden en innoveren van het werkveld. Deze erkenning maakt ons dankbaar en ambitieus — en opent tegelijk een horizon waar we de komende jaren met veel overtuiging aan zullen bouwen.

2025 was echter ook een **moeilijk jaar**.
We namen afscheid van een aantal medewerkers die onze organisatie jarenlang mee vorm hebben gegeven. Hun engagement, vertrouwen, gedrevenheid en talent hebben sporen nagelaten — in projecten, in teams, in partnerschappen en in de manier waarop we werken. We willen hen bijzonder bedanken voor hun inzet en de bijdrage die ze leverden aan onze missie. Deze veranderingen vroegen tijd, zorg en aandacht. Ze daagden ons uit om stil te staan bij wie we zijn als organisatie, hoe we samenwerken en welke richting we willen inslaan.

Tegelijk blijft dit verslag vooral getuigen van **kracht, creativiteit en impact**.
VBJK realiseerde in 2025 een indrukwekkende waaier aan projecten die stuk voor stuk bijdragen aan kwaliteitsvolle, toegankelijke en inclusieve basisvoorzieningen. We werkten aan warme en inclusieve transities, verdiepten STEAM-praktijken, brachten inzichten samen in nieuwe tools en reflectiemethodieken, ondersteunden lokale besturen, versterkten pedagogisch coaches, begeleidden internationale netwerken en verdiepten thema's zoals toegankelijkheid, diversiteit, professionalisering en partnerschap met ouders.

Daarnaast bleven we als **scharnier tussen praktijk, onderzoek, opleiding en beleid** een verbindende rol spelen, zowel lokaal als internationaal. Mooie output werd gedissemineerd, onze partnerschappen werden verder uitgebreid, en we werkten intensief mee aan beleidsprocessen die de toekomst van de kinderopvang en buitenschoolse opvang mee vormgeven.

Dat alles was mogelijk dankzij een team dat, ondanks de uitdagingen, telkens opnieuw de lat hoog legt, elkaar ondersteunt en trouw blijft aan onze missie. Aan alle collega's, partners, ondersteuners en voorzieningen: **dank voor jullie vertrouwen, samenwerking en volgehouden engagement**.

We nodigen je uit om in dit verslag te lezen, te ontdekken, te grasduinen en je te laten inspireren.
Het is een verhaal van beweging, van zoeken en vinden, van verandering en vernieuwing — en vooral van een blijvende overtuiging: dat elk jong kind, elk gezin en elke professional kwaliteitsvolle ondersteuning verdient.

We wensen je veel leesplezier.

Goedele De Nil

Missie & visie VBJK

Missie

Onze missie zit in onze naam: Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen.

Vernieuwing staat voor voortdurend verder werken aan kwaliteit.

Kwaliteitsvolle **B**asisvoorzieningen zijn plekken waar kinderen zich veilig en geborgen voelen, waar ze alle aspecten van hun identiteit kunnen ontwikkelen en de wereld kunnen ontdekken. In deze basisvoorzieningen zijn gezinnen welkom om samen met anderen aan hun verhaal te schrijven. Ze zijn deel van en gangmaker in de buurt en de ruimere samenleving. Daarom zijn basisvoorzieningen zulke belangrijke plekken. Ze ondersteunen de opvoeding thuis en hebben een grote rol in de ruimere samenleving.

Jonge **K**inderen zijn onze uiteindelijke doelgroep. In het werk met professionals staan kinderen en hun gezinnen steeds voorop voor VBJK. We zetten ons in voor elk kind. Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen realiseren we door:

- Praktijk, beleid en onderzoek te verbinden;
- Een scharnier te zijn tussen Vlaanderen en het internationale;
- Als pionier beleid en praktijk te inspireren, vanuit een onafhankelijke positie, en in lijn met onze uitgangspunten en waarden:
    - Elk kind en zijn/haar gezin heeft recht op actieve participatie in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen.
    - Basisvoorzieningen dragen bij aan een inclusieve en democratische samenleving.
    - We gaan voor doelstellingen op langere termijn.
    - We hanteren een participatieve benadering in onze projecten.
    - We zijn een betrouwbare en betrokken partner, maar ook een critical friend, zowel voor onszelf als voor de partners en voorzieningen waarmee we samenwerken.

Visie

VBJK gaat voor een inclusieve en democratische samenleving waarin mensen- en kinderrechten tellen en waarin er respectvol en duurzaam omgegaan wordt met elkaar en met de omgeving. Kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Early Childhood Development (ECD) wordt door tal van internationale organisaties zoals de Wereldbank, UNICEF, UNESCO en de Europese Unie gezien als een medium om sociale ongelijkheid aan te pakken. Zij pleiten voor investeringen in basisvoorzieningen voor jonge kinderen van hoge kwaliteit die toegankelijk zijn voor kinderen in een maatschappelijke kwetsbaarheid. Zo is ECD expliciet opgenomen in de Sustainable Development Goals (SDG), die in 2015 werden aangenomen door de lidstaten van de Verenigde Naties: SDG Goal 4: *Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all.* Target 4.1 by 2030,

ensure that all girls and boys have access to quality early childhood development, care and pre-primary education so that they are ready for primary education. De Raad van Europa deed in 2019 aanbevelingen inzake de uitbouw van kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang in de lidstaten. De aanbevelingen liggen in lijn met het *Quality Framework for Early Childhood Education and Care* en bouwen voort op het 11e beginsel van de Europese pijler van sociale rechten, met name *'Kinderen hebben recht op betaalbare en goede opvang en onderwijs voor jonge kinderen'*. De Raad van Europa beveelt de lidstaten aan om:

- alles in het werk te stellen om opvang en onderwijs voor jonge kinderen toegankelijk, betaalbaar en inclusief te maken;
- ondersteuning te bieden bij de professionalisering van personeelsleden;
- de ontwikkeling van curricula voor jonge kinderen te verbeteren teneinde in te spelen op de interesses van kinderen, hun welzijn te bevorderen en te voldoen aan de unieke behoeften en het potentieel van elk kind, met inbegrip van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften of uit kwetsbare of kansarme milieus;
- een transparante en coherente monitoring en evaluatie van opvang en onderwijs voor jonge kinderen aan te moedigen, met het oog op de beleidsvorming en -toepassing;
- te streven naar afdoende financiering en een rechtskader voor opvang en onderwijs voor jonge kinderen.

De visie van VBJK sluit sterk aan bij de visie en doelstellingen vooropgesteld door deze internationale organisaties.

Via ons werk willen we ten eerste bijdragen aan **breed toegankelijke basisvoorzieningen** waar kinderen, gezinnen en buurt elkaar kunnen ontmoeten. Bijzondere aandacht schenken we aan de toegankelijkheid van basisvoorzieningen voor groepen die vandaag ondervertegenwoordigd zijn.

Ten tweede willen we bijdragen aan een **sterk pedagogisch project** voor jonge kinderen. Vanuit onze visie betekent dit dat basisvoorzieningen een holistische benadering hanteren waarin zorg, leren en spelen met elkaar verweven zijn en waarin zowel affectieve, morele als cognitieve aspecten worden aangesproken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking en voortdurende dialoog met gezinnen.

Bijzondere aandacht schenken we aan de afstemming tussen verschillende opvoedingsmilieus en het creëren van pedagogische continuïteit. Vandaag worden kinderen en gezinnen in Vlaanderen immers geconfronteerd met verschillende breuklijnen doorheen het traject voor 0 tot 12 jaar:

- breuk thuis – kinderopvang baby's en peuters;
- breuk thuis – kleuterschool;
- breuk kinderopvang baby's en peuters – kleuterschool;
- breuk school – buitenschoolse opvang zoals we leerden uit het onderzoek naar de relatie tussen ECEC en early school leaving kunnen deze breuklijnen een negatieve impact hebben.

Ten derde zetten we in op **samenwerking en integratie** waar kinderen en gezinnen beter van worden. Het bestrijden van kinderarmoede en sociale ongelijkheid vraagt immers een geïntegreerde benadering. Samenwerking tussen actoren uit verschillende sectoren (bijvoorbeeld cultuur, sport, sociale diensten, (preventieve) gezondheidzorg, gezinsondersteuning, kinderopvang,

onderwijs …) is nodig om tegemoet te komen aan de noden van kinderen en gezinnen (in een maatschappelijke kwetsbaarheid). Toegankelijkheid en kwaliteit vragen gekwalificeerde medewerkers die kunnen steunen op een sterke initiële opleiding en die de kans hebben om zich (individueel en in teamverband) professioneel te ontwikkelen. Tegelijkertijd zijn ook de werkomstandigheden van cruciaal belang. Denk aan groepsgrootte, verloning en kindvrije uren waarin er tijd is voor observatie, reflectie, planning, teamwerk en samenwerking met ouders. Daarom hechten we tot slot in ons werk belang aan het **uitbouwen van een competent systeem** van opvang en onderwijs voor jonge kinderen.

SD1. VBJK inspireert, stimuleert en motiveert zodat kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen inzetten op betekenisvolle interacties met kinderen en ouders in een rijke, leer-, speel- en zorgomgeving.

Kwaliteitsvolle basisvoorzieningen die belangrijk zijn voor kinderen later, maar ook in het nu, zijn basisvoorzieningen waar professionals en kinderen betekenisvolle interacties hebben met elkaar in een rijke speel-, leer- en zorgomgeving. Een sterk pedagogisch project is daarbij een belangrijke voorwaarde. VBJK draagt bij aan het implementeren van het pedagogisch raamwerk in de kinderopvang. Een holistische kijk vanuit educare waarin zorg, leren en spelen met elkaar verweven zijn en waarin zowel emotionele als educatieve ondersteuning en het inzetten op een rijke speel-, leer- en zorgomgeving worden aangesproken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking en voortdurende dialoog met gezinnen en rekening houdend met de 'stem' van kinderen. Tevens betekent het concept educare dat werk wordt gemaakt van warme en inclusieve transities tussen thuis en/of de verschillende basisvoorzieningen en waar wordt ingezet op het creëren van pedagogische continuïteit.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaande strategische doelstelling:

Projecten		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Warme en inclusieve transities				
Projecten Doorgaande lijn		x		
TOT/ Tandem Warme Transities (TWT)			x	x
Begeleidingsopdracht Mariawende, Vrije Basischool De Mozaïek en Consultatiebureau Sint-Kruis			x	
Educatieve ondersteuning				
1-2-3-MOVE! Cogecreëerde acties voor MOTORISCHE COMPETENTIE om ontwikkelingstrajecten van 1- tot 3-jarige Vlaamse peuters te kickstarten		x		
STEAMWorks: Enhancing young children STEAM topics learning with physical phenomena as playmates		x		
Verspreiden *Reflectiewaaier Meertaligheid*			x	x

Doorgaande Lijn & educare

Context / Nood

De overgang van de kinderopvang of van thuis naar de kleuterschool blijft voor veel kinderen en gezinnen een grote stap. In Vlaanderen bestaan er historische scheidingen tussen baby- en peuteropvang, kleuteronderwijs en buitenschoolse opvang. Deze gescheiden structuren leiden vaak tot abrupte overgangen, wat voor jonge kinderen, hun ouders én voor professionals tot emotionele stress en onzekerheid kan leiden.

De voorbije jaren begeleidde VBJK in samenwerking met CEGO, in opdracht van agentschap Opgroeien en het Departement Onderwijs, een lerend netwerk met twaalf pioniersprojecten Doorgaande Lijn. In dit netwerk werd intensief gewerkt aan praktijken die zorg, leren en spelen op een geïntegreerde manier verbinden binnen een educare-benadering. Daarnaast maakte VBJK deel uit van de stuurgroep Doorgaande Lijn, die in 2024 beleidsaanbevelingen formuleerde voor een regelluw kader.

In 2025 bleef de nood groot om deze praktijken verder te ontwikkelen, te verdiepen en breed toegankelijk te maken voor de sectoren kinderopvang, kleuteronderwijs en preventieve gezinsondersteuning. Het project werd verlengd tot juni 2025 met een duidelijke focus op documentatie, kennisdeling en disseminatie.

Doelgroep

- Kinderopvang (verantwoordelijken, kinderbegeleiders)
- Kleuterscholen (leerkrachten, pedagogische teams)
- Buitenschoolse kinderopvang
- Beleidsmedewerkers op verschillende niveaus

Opdrachtgever

Combinatie van financiële middelen van de opdrachtgever en partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien.

Projectpartners

- VBJK: Jan De Mets, Caroline Boudry, Jolien Reiniers & Nima Sharmahd
- CEGO
- Departement Onderwijs
- Agentschap Opgroeien
- Twaalf pioniersprojecten Doorgaande Lijn

Projectaanpak

In 2025 zette VBJK sterk in op het **verzamelen, documenteren en vertalen van praktijkervaringen** uit de pioniersprojecten naar materialen die de bredere sector kunnen ondersteunen.

De projectaanpak bestond uit:

- het verder begeleiden van pioniers in individuele en collectieve trajecten;
- het versterken van het lerend netwerk en het faciliteren van uitwisseling tussen initiatieven;
- het vertalen van inzichten naar ondersteunende materialen zoals praktijkfiches, reflectietools en vormingspakketten;
- het ondersteunen van beleidsprocessen door de stuurgroep Doorgaande Lijn;
- het afstemmen met aanpalende projecten zoals de ontwikkeling van de graduaatsopleiding 'Educatief begeleider jonge kinderen'.

Afgeronde acties in 2025

In 2025 realiseerde VBJK de volgende acties:

- Het documenteren van concrete praktijken binnen de twaalf pioniers en deze vertalen naar bruikbaar materiaal voor de sector.
- Het verder verfijnen en ontwikkelen van ondersteunende materialen (o.a. fiches, visiedocumenten, reflectietools) met het oog op disseminatie.
- Het schrijven van artikels rond de resultaten van de Doorgaande Lijn-pilots, inclusief een coverstory in *Kindertijd*.
- Het nauw mee opvolgen van het dossier rond de graduaatsopleiding 'Educatief begeleider jonge kinderen', gezien de sterke verwevenheid met het werken rond pedagogische continuïteit.

Output 2025

- Publicatieklaar materiaal ter ondersteuning van praktijkontwikkeling (documentatie, praktijkfiches, reflectiemethodieken). Zie https://www.opgroeien.be/kennis/toolbox/document-doorgaande-lijn-de-verhalen-van-de-twaalf-pioniers
- Eén coverstory in *Kindertijd* 19 over de pilootprojecten.
- Input voor beleidsaanbevelingen vanuit de stuurgroep Doorgaande Lijn.
- Koppeling en versterking van het dossier graduaatsopleiding 'Educatief begeleider jonge kinderen'.
- Nieuwe themapagina op de website van Opgroeien: https://www.opgroeien.be/kennis/themas/thuis-buurt-opvang-en-kleuterschool-verbinden-en-integreren

STEAMworks – Educatieve ondersteuning via STEAM in de kinderopvang

Context / Nood

In de Vlaamse basisvoorzieningen voor jonge kinderen werd opnieuw bevestigd dat professionals sterk scoren op emotionele ondersteuning, maar dat educatieve ondersteuning achterblijft. Internationale vergelijkende onderzoeken tonen aan dat Vlaanderen hier traditioneel lager scoort dan andere Europese regio's.

Binnen deze context werd in 2025 verder gewerkt aan STEAMworks, een internationaal project dat onderzoekt of **STEAM-benaderingen (Science, Technology, Engineering, Arts & Mathematics)** een ingang kunnen vormen voor het versterken van rijke, educatieve interacties met jonge kinderen.

VBJK zag in 2025 dat STEAM-praktijken een krachtige hefboom vormden om het exploreren, onderzoeken, dialogeren en experimenteren met jonge kinderen te stimuleren. Door te vertrekken vanuit fysieke fenomenen (zoals licht, lucht, water, beweging of geluid) werden innovatieve praktijken ontwikkeld die kinderbegeleiders helpen om STEM- en kunstzinnige ervaringen op een natuurlijke manier in te bedden in het dagelijks leven van de kinderopvang, uitgaande van de interesses van de kinderen.

Doelgroep

- Kinderopvang, verantwoordelijken en kinderbegeleiders
- Pedagogisch ondersteuners en coördinatoren
- Internationale partners in het ECEC-werkveld

Opdrachtgever

Het project werd gefinancierd door de **Europese Commissie (Erasmus+ KA2)**, via **Universitets- och Högskolerådet (Zweden)**, aangevuld met personele inzet uit het partnerschapsakkoord van agentschap Opgroeien.

Projectpartners

VBJK-team:

Lisandre Bergeron-Morin
Caroline Boudry
Nima Sharmahd

Externe partners:

Elmer vzw (België)
Comune di Ravenna (Italië)
OSMOPE (Portugal)
Sweden Emilia Romagna Network (SERN, Italië)

Het consortium werd internationaal gecoördineerd door SERN.

Projectaanpak

In 2025 werkte VBJK als volwaardige onderzoekspartner binnen het internationale consortium. De aanpak bestond uit:

- Het **verder verfijnen van doelstellingen en werkpakketten**, in nauwe afstemming met internationale partners.
- Het ontwikkelen van een **conceptueel en methodologisch kader** voor STEAM in basisvoorzieningen, waarbij het ontwikkelen van innovatieve praktijken centraal stond.
- Het begeleiden van kinderopvangorganisaties in vier Europese landen bij het uitvoeren, documenteren en reflecteren op STEAM-pilots.
- Het ondersteunen van participatie van ouders/gezinnen binnen de pilots, zowel door observatie, dialoog als gedeelde exploratie.

Op die manier nam VBJK een centrale rol op in het verbinden van praktijk, onderzoek en internationale kennisuitwisseling.

Afgeronde acties in 2025

VBJK realiseerde in 2025 de volgende kernacties:

Organisatie van een internationale trainingsweek in Zweden, samen met SERN, waar professionals uit Italië, Portugal, Zweden en België werden ondergedompeld in STEAM-praktijken.
Organisatie van een internationale meeting van twee dagen in Ravenna (Italië) met alle partners in november 2025, om de finale output af te stemmen.
Finalisatie van het conceptuele STEAM-framework, waarin de pedagogische uitgangspunten en kernprincipes voor STEAM in ECEC werden beschreven op maat van verschillende landen.
Documentatie en analyse van vier STEAM-pilots, waarbij inzichten werden vertaald naar richtlijnen voor professionele ontwikkeling.
Ontwikkeling van een lokaal disseminatieplan, in samenwerking met Elmer vzw, gericht op implementatie in België.
Ondersteuning van Elmer vzw bij hun eigen disseminatieactiviteiten, inclusief het voorbereiden van lokale vormingsmomenten en materialen.

Output 2025

De belangrijkste resultaten in 2025 waren:

Een concept **Engelstalig eindrapport** met onderzoeksbevindingen, materiaalontwikkeling en pedagogische aanbevelingen.
Een concept **Nederlandstalig eindrapport**, toegankelijk gemaakt voor het Vlaamse werkveld.
Documentatie van alle pilots in een internationale kennisbank (kladversies en finale fiches).

- Artikels in *Kindertijd* onder de rubriek Kinderspel
- een artikel in het Italiaanse vakblad *RIEF*

1-2-3-MOVE! – Cogecreëerde acties voor motorische competentie bij 1- tot 3-jarigen

Context / Nood

Onderzoek naar beweging en motorische ontwikkeling bij **kinderen van 1 tot 3 jaar** is opvallend beperkt binnen de Vlaamse context. Toch bleek in voorbije jaren steeds duidelijker dat motorische competentie cruciaal is, niet alleen voor fysiek welzijn, maar ook voor sociaal-emotionele ontwikkeling, exploratie, zelfstandigheid en welbevinden.

Tegelijkertijd merkte VBJK dat **professionals in de kinderopvang nood hebben aan ondersteuning** bij het creëren van rijke bewegingskansen. Begeleiders gaven aan dat ze vaak intuïtief handelen maar een sterker theoretisch en praktijkgericht kader missen om motorische ervaringen bewust in te bedden in hun dagelijkse werking.

Het SBO-project 1-2-3-MOVE! sloot nauw aan bij deze nood. Het project wordt gecoördineerd door de Universiteit van Gent. Als valorisatiepartner bracht VBJK haar expertise in actieonderzoek, professionalisering en cocreatie in om praktijk en onderzoek dichter bij elkaar te brengen.

Doelgroep

- Kinderopvang (verantwoordelijken, kinderbegeleiders)
- Preventieve gezinsondersteuning (verantwoordelijken, begeleiders)
- Pedagogisch coaches
- Initiële opleidingen (bachelor- en graduaatstrajecten)
- Vormingscentra voor professionele ontwikkeling van kinderbegeleiders

Opdrachtgever

Het project werd uitgevoerd in opdracht van het **FWO binnen het SBO-programma**. Het project wordt gecoördineerd door de Universiteit van Gent, Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen.

Projectpartners

VBJK:

- Hester Hulpia, Caroline Boudry & Nima Sharmahd

Externe SBO-partners (selectie):

- Universiteit Gent – Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen
- Universiteit Gent – Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek
- Arteveldehogeschool
- Vrije Universiteit Brussel

Projectaanpak

Het SBO-project brengt onderzoekers, valideringspartners en praktijkorganisaties samen om op een **cocreatieve wijze** nieuwe inzichten en materialen te ontwikkelen rond motorische ontwikkeling.

De aanpak bestaat uit:

- **In kaart brengen van beweging** van jonge kinderen via diverse onderzoeksmethoden.
- VBJK neemt hierin expliciet de rol van **kritische vriend** op:
    - mee vormgeven van de trajecten;
    - ondersteunen van professionals bij praktijkverandering;
    - mee ontwikkelen van methodieken en materialen;
    - bewaken van de verbinding tussen onderzoek en praktijk.

Afgeronde acties in 2025

Na een jaar van dataverzameling (2024) vanuit UGent, werd 2025 een scharnierjaar waarin de vertaalslag naar professionalisering centraal stond.

VBJK realiseerde in 2025:

- Het vormgeven (in samenwerking met UGent) van een sterke gemeenschappelijke kader rond rijke beweegkansen in basisvoorzieningen voor jonge kinderen en hun families.
- Het vormgeven van een kick-off **co-creatieve sessie** waarin begeleiders experimenteren met motorische activiteiten en reflecteren op hun handelen en samen denken aan ondersteunende methoden en tools.:
    - Kick-offsessie in oktober 2025 voor 35 deelnemers uit sectoren kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning en initiële opleidingen.

Output 2025

In 2025 werd een uitgewerkt **actieplan voor het** cocreatietraject ontwikkeld.

Begeleidingsopdracht Mariawende, Vrije Basisschool de Mozaïek en Consultatiebureau Sint-Kruis

Context / Nood
Kinderopvang Mariawende, ook het Kinderhuis genaamd en Vrije Basisschool De Mozaïek zijn gelegen in dezelfde straat in Sint-Kruis in Brugge.
De basisschool heeft naast het hoofdgebouw eveneens een kleine wijkafdeling (de Kleine Mozaïek) voor kleuters iets verderop. Het plan van het schoolbestuur is deze afdeling op termijn te sluiten en bijgevolg (1) de tweede en derde kleuterklas onder te brengen in het hoofdgebouw en (2) de peuter- en eerste kleuterklas te organiseren in Mariawende. Twee kleuterleerkrachten en een kinderbegeleider verhuizen daarmee van werkplek.
Mariawende bestaat uit een kinderdagverblijf en een IBO, waaraan het kwaliteitslabel kleuteropvang is toegekend. Op vandaag worden de kinderen van de school buiten de schooluren reeds opgevangen in 'Het Speelhuis'. Naast de directeur zijn een pedagogisch coach en een team van 6 à 7 kinderbegeleiders werkzaam in het team. In de nabije toekomst zal er eveneens een consultatiebureau van Kind en Gezin gehuisvest worden in 'Het Speelhuis'. Om tegemoet te komen aan deze wijzigende context zal een nieuwbouw gerealiseerd worden op de site van Mariawende. Tegelijk schept deze context kansen voor een innovatief pedagogisch project nl. het realiseren van een doorgaande lijn en ontmoeting.

Doelgroep
- Kinderbegeleiders, pedagogisch coaches & coördinatoren voor opvang 0-3 en 3-12 jaar
- Zorgcoördinatoren, kleuterleraren, brugfiguur en directie basisonderwijs
- Medewerkers van het consultatiebureau

Opdrachtgever
Mariawende en Vrije Basisschool De Mozaïek

Projectpartners
VBJK: Caroline Boudry & Jolien Reyniers

Hoe – projectaanpak
VBJK neemt in deze begeleidingsopdracht de rol van procesbegeleider/coach op om (1) veranderingsstrategieën die noodzakelijk zijn in de organisaties te ondersteunen; (2) samenwerking tussen de verschillende partners te faciliteren en (3) draagvlak te creëren in functie van het realiseren van een kwaliteitsvol aanbod door het inbrengen van expertise.
Een belangrijk luik in deze begeleidingsopdracht is het begeleiden van een lerend netwerk waarbij vanuit concrete acties en opdrachten geëxperimenteerd wordt op de werkvloer.

Afgeronde acties 2025
- Visietekst verder ontwikkelen
- Evaluatietraject
- Begeleiden van werkgroep (20-tal deelnemers) en kernteam (6-tal deelnemers)
    - 23 januari 2025, 21 maart 2025 & 23 mei 2025

Output 2025
- Visietekst nieuw kindcentrum

Tandem Warme Transities (TWT) & educare

Context / Nood

Tussen 2020 en 2023 ontwikkelde VBJK, in samenwerking met Steunpunt Diversiteit en Leren (SDL), een intensieve train the trainer rond **pedagogische continuïteit, educare en inclusieve transities**. Deze vijfdaagse training richtte zich op duo's en trio's van pedagogisch begeleiders uit kinderopvang en kleuteronderwijs, die vervolgens een eigen begeleidingsproject uitwerkten in samenwerking met een kinderdagverblijf en een school. In elk traject werd een **interprofessionele lerende gemeenschap** uitgebouwd waarin theorie, uitwisseling en intervisie hand in hand gingen.

De positieve evaluaties van de eerste InTrans-TOT en de daaropvolgende editie (gefinancierd door agentschap Opgroeien) bevestigden de grote nood aan vorming rond warme transities. Daarom werd beslist om opnieuw een traject te organiseren in schooljaar **2024-2025**, in samenwerking met VCOK. Het traject kreeg een nieuwe naam: **Tandem Warme Transities (TWT)**, om expliciet te benadrukken dat tandems vanuit verschillende voorzieningen samen leren en ontwikkelen.

In het najaar 2025 hebben we een nieuw traject opgestart in samenwerking met CEGO. Meer specifiek hebben we de tandems (kinderopvang-kleuteronderwijs) uitgebreid met begeleiders van de buitenschoolse opvang. Het format en de inhoud van het traject blijft voor de rest identiek aan de vorige trajecten (23-24 en 24-25).

Opdrachtgever

Er was geen externe opdrachtgever voor TWT.
Deelnemers financierden hun deelname zelf.

Doelgroep

Voor de editie 2024-2025 en 2025-2026 richtte TWT zich op twee doelgroepen:

Ondersteuners in (voorschoolse en buitenschoolse)kinderopvang en kleuteronderwijs
(pedagogisch begeleiders, coaches, verantwoordelijken, vormingswerkers).

Professionals uit het werkveld zelf
(kinderbegeleiders, kleuterleerkrachten) die samen met een ondersteuner als tandem deelnamen.

Deze opzet creëerde sterke verbindingen tussen praktijk en ondersteuning.

Projectpartners

VBJK: Nima Sharmahd & Jan De Mets

VCOK: vormings- en ondersteuningspartner binnen het traject

Cego

Projectaanpak

Ek traject werd georganiseerd als een **lerend netwerk**, verspreid over vijf sessies doorheen het schooljaar. Elke sessie bestaat uit:

Inhoudelijke input: pedagogische continuïteit, educare, warme transities, samenwerken over grenzen heen, relationeel werken.

Uitwisseling en reflectie: bespreken van ervaringen, inzichten en uitdagingen tussen tandems.

Casusbesprekingen: tandems brachten eigen situaties in om samen tot nieuwe perspectieven en oplossingen te komen.

Werktijd in tandems en cross-tandems: deelnemers werkten zowel met hun eigen tandem als met andere tandems, zodat kruisbestuiving en verdieping mogelijk werden.

Huiswerkopdrachten: concrete opdrachten op de werkvloer tussen de sessies door, gericht op verandering in praktijk en samenwerking.

Deze aanpak zorgde ervoor dat TWT niet louter een vorming was, maar een **traject met impact op de praktijk**, gedragen door samenwerking, reflectie en actie.

Doelstellingen

Het TWT-traject 2024-2025 en traject 2025-2026 had drie centrale doelstellingen:

Ondersteuners uitrusten met kennis, voorbeelden en handvatten om professionals te begeleiden bij het realiseren van warme en inclusieve overgangen.

Samenwerking en visie-uitwisseling versterken tussen pedagogisch ondersteuners uit voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang en kleuteronderwijs.

Relationele expertise verdiepen, zodat ondersteuners beter kunnen samenwerken over institutionele en professionele grenzen heen.

Afgeronde acties in 2025

In 2025 vond het tweede deel van het TWT-traject met ongeveer 20 deelnemers, met drie sessies:

17 januari 2025 – verdieping rond educare, observatie van transities en relationeel werken.

11 maart 2025 – casusbesprekingen, gedeelde analyses en versterking van interprofessioneel samenwerken.

6 mei 2025 – afronding van trajecten, terugblik op leeropbrengsten en voorbereiden van verduurzaming op de werkvloer.

Daarnaast werden in 2025 de volgende taken uitgevoerd:

Opvolging van huiswerkopdrachten die eind 2024 in gang waren gezet.

Evaluatie van het hele traject, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

Opstart nieuw traject i.s.m. **CEGO.** Op die manier kunnen ook de pilootexperimenten van doorgaande lijn mee opgenomen en verspreid worden in dit traject.

In 2025 vond het eerste deel van het nieuwe TWT-traject plaats met 18 tandems, met twee sessies:

21 oktober 2025 – educare-benadering, transities in het leven & in basisvoorzieningen

25 november 2025 – casusbespreking, transities, wennen in KO, school, BO, kindvolgsysteem

Valorisatie 2025

- drie bijeenkomsten TWT i.s.m. VCOK
- evaluatie en opstart nieuwe groep
- twee bijeenkomsten TWT i.s.m. CEGO

SD2. VBJK bouwt mee aan toegankelijke, inclusieve en kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen die ingebed worden in lokale netwerken en betekenisvol zijn voor gezinnen en de samenleving.

VBJK zet in op warme, wederkerige en betekenisvolle relaties tussen basisvoorzieningen en alle gezinnen, met specifieke aandacht voor gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid en gezinnen met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. VBJK bouwt mee aan breed toegankelijke basisvoorzieningen, een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor álle kinderen en gezinnen en Huizen van het Kind waar kinderen, gezinnen en de buurt elkaar kunnen ontmoeten. Toegankelijke, inclusieve basisvoorzieningen die betekenisvol zijn in de samenleving vragen een geïntegreerde benadering. Samenwerking tussen actoren uit verschillende sectoren is nodig om tegemoet te komen aan de noden van kinderen en gezinnen (in een maatschappelijke kwetsbaarheid) en kwaliteitsvolle basisvoorziening in te bedden in lokale netwerken.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaand strategisch doel:

Project		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Toegankelijkheid				
Actieplan toegankelijkheid en diversiteit			x	x
BE-Inclusive (Be-In): competenties versterken van professionals in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders.		x	x	
Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang.			x	x
CoNNect: begeleidingstraject voor projecten rond toegankelijkheid voor kinderen en gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid.		x	x	
Geïntegreerd werken				
Trampoline: samen springen voor een betere toekomst.		x	x	x
Praktijkontwikkeling Zorg en Ondersteuning		x	x	

Versterken toegankelijke en inclusieve kinderopvang

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood

In de kinderopvang is er sprake van een sterk matteuseffect: momenteel maken de meest gegoede gezinnen in Vlaanderen tweemaal zo vaak gebruik van de kinderopvang in vergelijking met de meest kansarme gezinnen (Van Lancker, Vandenbroeck, 2019). Het plaatstekort speelt hier uiteraard een belangrijke rol in. Daarnaast spelen andere drempels en beperkingen een rol in het ongelijke gebruik van de beschikbare kinderopvangplaatsen. Denk aan de voorrangsregels, ongelijke geografische spreiding, weinig flexibele openingsuren, het opnamebeleid, financiële drempels …

VBJK wil blijvend up-to-date kennis en expertise ontwikkelen en verspreiden over het wat, waarom en hoe van toegankelijke en inclusieve kinderopvang (zowel baby's en peuters als schoolgaande kinderen). VBJK doet dit in samenwerking met Opgroeien en andere stakeholders in de sector.

Doelgroep

- Kinderen en gezinnen
- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Ondersteuners in de basisvoorzieningen
- Opleidingen voor toekomstige kinderbegeleiders
- Beleid
- ….

Projectpartners

VBJK: Sandra Van der Mespel, Veerle Vervaet & Katrien Van Laere

Extern: Opgroeien (Christine Faure), koepels, grote organisatoren, Mentes vzw, Samenwerken aan Kinderopvang in Brussel

Hoe – projectaanpak

VBJK faciliteert de reflectie en uitwisseling van kennis en expertise tussen actoren in beleid, praktijk en onderzoek. Daarnaast zet VBJK in op het ontwikkelen en verspreiden van materialen over toegankelijke kinderopvang. Tot slot neemt VBJK actief deel aan overleg over toegankelijke kinderopvang dat Opgroeien organiseert in het kader van het toekomstplan voor de kinderopvang.

Doelstellingen

Up-to-date kennis en expertise ontwikkelen, delen en verspreiden over het wat, waarom en hoe van toegankelijke en inclusieve kinderopvang (zowel baby's en peuters als schoolgaande kinderen)

Acties 2025

- VBJK begeleidt - in samenwerking met Opgroeien - de reflectiegroep toegankelijke kinderopvang. De reflectiegroep bestaat uit ondersteuners, organisatoren en medewerkers van

koepelorganisaties die in hun organisatie een sleutelrol hebben in het versterken van toegankelijke kinderopvang. Opdrachten van de reflectiegroep zijn:

1. Leren van en met elkaar over hoe toegankelijkheid en diversiteit implementeren in de praktijk/op de werkvloer.
2. Reflectie over beleidsmatige thema's.
3. Bespreken van acties om het brede werkveld te sensibiliseren/informeren over toegankelijkheid en diversiteit in de kinderopvang.
4. Organiseren van een jaarlijkse ontmoetingsdag over toegankelijke en inclusieve kinderopvang voor de kinderopvangsector en partners (inburgering, VDAB …).

De bijeenkomsten waren op 22 januari 2025, 1 april 2025 & 2 december 2025.

- VBJK organiseert in samenwerking met agentschap Opgroeien een lerend netwerk van (ervaren) pedagogisch coaches / ondersteuners met als centrale vraag: hoe sensibiliseer je kinderopvanginitiatieven en medewerkers om aan de slag te gaan met Dimensie 6 'Positief omgaan met diversiteit bij kinderen en families'. Via het uitwisselen van kennis en ervaringen ontwikkelen we tips, handvatten en reflectievragen voor coaches/ondersteuners om kinderopvanginitiatieven te sensibiliseren voor toegankelijkheid na de deur.

    1. Sessie 1 – 23 september 2025 - Kick-off met kennismaking verwachtingen, werkwijze, casusbespreking en bekendmaking tool *Verbinden met ouders* – 15 deelnemers

    2. Sessie 2 – 20 november 2025 - Hoe komen ouderbeelden uit het verleden terug in je begeleiding? - casusbespreking 15 deelnemers

- Voor de opleidingen voor toekomstige kinderbegeleiders ontwikkelden we een kennispocket over het thema 'toegankelijke en inclusieve kinderopvang'. Zo reikten we leraren en leerlingen actuele kennis aan over dit thema (zie ook actie *Kennispockets*).

- *Kindertijd* 18 zetten we volledig in het teken van toegankelijke en inclusieve kinderopvang. De inspirerende praktijken en inzichten uit de inspiratiedag Toegankelijke en inclusieve kinderopvang (8 november 2024) werd gepubliceerd in deze editie.

Valorisatie 2025

- Drie bijeenkomsten van de reflectiegroep 'toegankelijke kinderopvang'
- Opstart lerend netwerk voor pedagogisch coaches/ondersteuners en twee bijeenkomsten
- *Kindertijd* 18 over het thema 'toegankelijke en inclusieve kinderopvang'
- *Kennispocket* toegankelijke en inclusieve kinderopvang voor opleidingen

Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood

Gezinsopvang, groepsopvang of buitenschoolse opvang die zorgen voor een mix van kinderen met en zonder specifieke ondersteuningsbehoefte kunnen zich laten begeleiden door een Centrum Inclusieve Kinderopvang – kortweg CIK. Verspreid over verschillende zorgregio's heeft Vlaanderen zestien Centra voor Inclusieve Kinderopvang. VBJK was van bij de start betrokken bij de uitbouw van de CIK.
De inclusiecoaches verbonden aan deze CIK wensen elkaar op geregelde tijdstippen te ontmoeten om inspirerende praktijken, methodieken en casussen met elkaar te bespreken.

Doelgroep

De inclusiecoaches van de Centra Inclusieve kinderopvang

Projectpartners

VBJK: Veerle Vervaet, Caroline Boudry & Katrien Van Laere

Extern:

- Opgroeien: Dorien Van Gassen & Katleen Govaert
- De inclusiecoaches van de zestien CIK

Hoe – projectaanpak:

VBJK begeleidt deze CIK. We gaan op zoek naar inspirerende praktijken en staan stil bij belangrijke vraagstukken zoals: welke samenwerkingsverbanden kan een CIK binnen zijn zorgregio aangaan? Hoe kan een CIK het best de begeleidingsopdracht voor de kinderopvang invullen? Wat is de functie van een inclusiecoach binnen het CIK? Hoe kan je een proactief opnamebeleid ontwikkelen?
Deze organisatorische aspecten zijn meer dan puur praktische aangelegenheden. Ze zijn nodig om de basisgedachte van inclusieve kinderopvang te realiseren.

Doelstellingen

- VBJK blijft de ontwikkeling van de CIK ondersteunen via de organisatie van terugkom- en uitwisselingsdagen voor de inclusiecoaches van de CIK (in samenwerking met agentschap Opgroeien).
- Verspreiding begeleidingstools inzake inclusieve kinderopvang.

Acties 2025

- Twee uitwisselmomenten waarin CIK-coaches ervaringen delen, successen en uitdagingen aan elkaar voorleggen, nieuw ontwikkelde tools en methodieken met elkaar kunnen uitproberen.
    - 27 maart 2025 – 20 deelnemers: hoe een lerend netwerk aanpakken + VAPH basisvoorzieningen versterken
    - 16 oktober 2025: hoe aan de slag gaan met de tool *Verbinden met ouders* in begeleiding
- Verdere disseminatie (kadertekst inclusie en *Roadmap inclusie*)
- De inclusiecoaches van de zestien CIK worden betrokken in het disseminatieproces van de tools die ontwikkeld worden in het Be-In, Erasmus+ project. *Verbinden met ouders*

Valorisatie 2025

- Begeleiding twee uitwisselingsmomenten voor CIK-coaches i.s.m. agentschap Opgroeien

Praktijkontwikkeling pilootprojecten Zorg en ondersteuning op lokaal niveau – kinderopvang

Context / Nood

Kinderopvang is een centrale ontmoetingsplek voor jonge kinderen en hun ouders en biedt daardoor belangrijke kansen om ook gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid en kinderen met specifieke ondersteuningsbehoefeten te ondersteunen. Om deze rol waar te maken, is een toegankelijk en ruim opvangaanbod essentieel, zodat kinderopvang kan functioneren als een inclusieve plek waar gelijke kansen en kwaliteitsvolle ondersteuning centraal staan. Tegelijk kan kinderopvang deze ambitie niet alleen realiseren: samenwerking met lokale actoren is cruciaal, al is ze momenteel nog te vaak ondervertegenwoordigd in deze netwerken, ondanks haar grote potentieel als laagdrempelige partner. Bovendien geven ouders aan nood te hebben aan meer inzicht in beschikbare kind- en gezinsgerichte diensten in hun buurt, wat aansluit bij de bredere evolutie naar geïntegreerde en inclusieve basisvoorzieningen. Vanuit deze context neemt VBJK een trekkersrol op in een praktijkontwikkelingsproject dat de maatschappelijke meerwaarde van kinderopvang binnen preventieve basiszorg onderzoekt. Deze begeleidingsopdracht bouwt hierop voort en focust op zes concrete vraagstukken om kinderopvang sterker te positioneren en structureel te verankeren als volwaardige actor binnen lokale ondersteuningsnetwerken en preventieve gezinsondersteuning.

Doelgroep

- Kinderopvanginitiatieven betrokken in de piloten zorg en ondersteuning
- Huizen van het Kind en andere welzijnspartners uit de piloten zorg en ondersteuning

Projectpartners

VBJK: Katrien Van Laere
CIK Stad Gent: Hilde Schockaert

Hoe – projectaanpak

In dit traject zetten we de **kinderopvanginitiatieven** die zich geëngageerd hebben binnen de zes pilootprojecten 'Zorg en ondersteuning op lokaal niveau' **centraal**.

Leidinggevenden én medewerkers uit de kinderopvanginitiatieven onderzoeken op een participatieve manier **zes vraagstukken uit de (pedagogische) praktijk**. Enerzijds worden praktijken beschreven die reeds sterk aanwezig zijn en anderzijds worden acties ondernomen en geëvalueerd om nieuwe praktijken te ontwikkelen en of de praktijk te verbeteren. Kennisontwikkeling, professionele ontwikkeling en praktijkontwikkeling gaan in dit traject hand in hand.

Hoewel de focus op de kinderopvanginitiatieven ligt, is **verbinding met de pilootprojecten Zorg en ondersteuning op lokaal niveau** essentieel. Dit begeleidingstraject biedt immers de kans om kinderopvang als volwaardige partner sterker te positioneren in het netwerk.

Omgekeerd kan het netwerk ook ondersteunend zijn en opportuniteiten scheppen voor de kinderopvang.

Het begeleidingstraject loopt in een aantal fasen:

1. In een eerste fase wordt vanuit vooronderzoek over de pilootprojecten 'Zorg en ondersteuning op lokaal niveau' door de pilootcoördinatoren te bevragen over de rol van kinderopvang in de piloot.
2. In een tweede fase wordt een set van reflectievragen ontwikkeld als leidraad voor een bevraging met de kinderopvanginitiatieven uit de pilootprojecten. We vertrekken hiervoor vanuit de voorliggende vraagstukken en onderbouwen deze reflectievragen met de voorgestelde bronnen (*Verbinden met ouders*, leidraad inclusie …). Hiermee zal de huidige situatie van de kinderopvanginitiatieven in beeld worden gebracht. Sterke praktijken worden beschreven, leervragen worden ontwikkeld en praktijken worden geïnventariseerd. Reflectie is tevens een belangrijke stap om in een volgende fase tot actie over te gaan.
4. De derde fase in dit traject focust op het teruggeven van de feedback aan de piloten door een foto te maken op basis van fase 1 en fase 2. Hieruit kunnen we verdere leervragen en acties uittekenen samen met de kinderopvanginitiatieven en de pilootcoördinatie.
5. In een vierde fase brengen we alle discussies en input samen in een eindrapportage voor agentschap Opgroeien.
5. Tot slot wordt in een laatste fase bevindingen uit het begeleidingstraject samengebracht in een ontmoetingsdag. Er wordt tijd gemaakt voor reflectie, het delen van ontwikkelde praktijken, dit zowel op niveau van de kinderopvanginitiatieven als op het niveau van het netwerk in de pilootprojecten "Zorg en ondersteuning op lokaal niveau".

Via de bevraging en ondersteuning van zes **pilootprojecten** brengen we in kaart wat de **rol, positie en meerwaarde van kinderopvang** is, waar groeimarge ligt en hoe initiatieven kunnen worden empowered binnen het lokaal netwerk. Dit project zal een belangrijke rol spelen in de verdere hervorming van de preventieve gezinsondersteuning die gepland staat in 2026.
De resultaten worden vanaf zomer 2026 gedissemineerd in ***Kindertijd*** **en bestaande digitale kennisplatformen** van agentschap Opgroeien en VBJK.

Doelstellingen

- Versterken van de positie van kinderopvang binnen lokale ondersteuningsnetwerken
Het traject heeft als doel kinderopvanginitiatieven sterker te positioneren als volwaardige en gelijkwaardige partners binnen lokale netwerken van zorg en ondersteuning, zodat zij actief bijdragen aan preventieve gezinsondersteuning en beter verbonden zijn met andere actoren.
- Ontwikkelen en verbeteren van inclusieve en kwaliteitsvolle praktijken in de kinderopvang
Door participatief onderzoek, reflectie en actie worden bestaande sterke praktijken zichtbaar gemaakt en verder versterkt, terwijl tegelijk nieuwe praktijken ontwikkeld en getest worden, met bijzondere aandacht voor inclusie, toegankelijkheid en samenwerking met gezinnen.
- Stimuleren van kennisdeling en professionele ontwikkeling binnen en tussen kinderopvang en netwerkpartners
Het traject beoogt een geïntegreerd leerproces waarbij kennisontwikkeling, praktijkontwikkeling en professionele groei hand in hand gaan, en waarbij inzichten systematisch gedeeld worden via feedbackmomenten, rapportage en een gezamenlijke ontmoetingsdag.

- Inspiratie en input geven aan agentschap Opgroeien over de hervorming van preventieve gezinsondersteuning in 2026.

Acties 2025

- Diepte-interviews met zes pilootcoördinatoren
- Een online bevraging van alle betrokken kinderopvanginitiatieven in de piloten (zowel verantwoordelijken als kinderbegeleiders)

Kennis en expertise verspreiden naar de Huizen van het Kind

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood

Vanuit agentschap Opgroeien wordt sterk ingezet op het Vroeg en Nabij-verhaal. Vanuit dit gegeven zal de komende jaren meer en meer nadruk komen op een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid. Ondertussen bestaan de Huizen van het Kind een 10-tal jaar en bewezen ze hun meerwaarde als ontmoetingsplekken voor gezinnen met kinderen en aanstaande ouders. Ook in de toekomst blijven de Huizen van het Kind een belangrijke rol spelen in de geïntegreerde dienstverlening naar gezinnen. Er zijn doorheen de jaren al heel wat sterke inhouden, tools, kwaliteitsvolle praktijken … ontwikkeld. Deze expertise samenbrengen en op een bevattelijke en praktijkgerichte manier ontsluiten, kan alle Huizen van het Kind ondersteunen in deze toekomstgerichte ontwikkelingen.

Doelgroep

Huizen van het Kind, lokale besturen

Projectpartners

VBJK: Hester Hulpia & Sandra Van der Mespel

Extern: intersectorale medewerkers agentschap Opgroeien

Hoe – projectaanpak

Op basis van vragen in agentschap Opgroeien wordt expertise van VBJK ingezet en bestaande output verwerkt.

Doelstellingen

- Kennis die opgebouwd is voor de Huizen van het Kind actualiseren en ontsluiten in een Gids op de kennishub van Opgroeien.

Acties 2025

- Schrijven input voor de wegwijzer Huis van het Kind - tegel 'toegankelijkheid en intersectoraal werken'

Output 2025

- https://www.opgroeien.be/kennis/toolbox/materialenpakket-wegwijzer-huis-van-het-kind
    - Tegel 'toegankelijkheid': https://www.opgroeien.be/kennis/toolbox/materialenpakket-implementatiegids-huis-van-het-kind/toegankelijkheid
    - Tegel 'intersectoraal werken': https://www.opgroeien.be/kennis/toolbox/materialenpakket-implementatiegids-huis-van-het-kind/ontmoeten

Inspiratie voor een kwaliteitsvolle uitbouw van buitenschoolse opvang en activiteiten

Context / Nood

Sinds 2021 is het decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) in werking getreden. Het decreet heeft drie doelen:

- kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen, maar ook keuzevrijheid en recht op rust geven;
- ouders de mogelijkheid bieden om werk, opleiding en gezin vlot te combineren;
- een aanbod buitenschoolse opvang en activiteiten creëren dat toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen.

Het lokaal bestuur heeft de regie in handen en stippelt met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uit.

Doelgroep

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Beleid

Opdrachtgever

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Projectpartners

VBJK: Caroline Boudry, Brecht Peleman & Jolien Reyniers

Doelstellingen

- Expertise verder ontwikkelen via externe projecten om kennis over BOA breed te ontsluiten.
- De reeds ontwikkelde expertise rond toegankelijkheid en kwaliteit verspreiden naar lokale besturen en aanbieders van buitenschoolse opvang en activiteiten.

Acties 2025

- VBJK werkt mee in een tot twee sessies op studiedagen in het BOA-boostjaar.

BE-Inclusive (Be-In)

Competenties versterken van professionals in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders

Context / Nood

Het Be-In-project richtte zich op het versterken van de competenties van ECEC-professionals (kinderbegeleiders en verantwoordelijken) in het werken met **kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften**, met bijzondere aandacht voor het **partnerschap met ouders**. De partners uit Vlaanderen, Portugal en IJsland vertrokken vanuit de vaststelling dat zowel professionals als gezinnen nood hebben aan **duidelijke handvatten, ondersteunende materialen en praktijkvoorbeelden** om inclusieve samenwerking structureel vorm te geven.

In veel voorzieningen bleken zowel medewerkers als ouders drempels te ervaren rond communicatie, gezamenlijke besluitvorming en het zichtbaar maken van de ontwikkeling van het kind. Door middel van actieonderzoek wilde Be-In deze drempels verlagen en modellen ontwikkelen die in verschillende contexten toepasbaar zijn.

Doelgroep

1. Kinderopvang (verantwoordelijken, kinderbegeleiders)
2. Beleid (via disseminatie naar EU-niveau en lokale besturen)

Opdrachtgever

Het project werd gefinancierd door de **Europese Commissie (Erasmus+ KA2, via EPOS)**, met personele inzet vanuit het **partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien**.

Projectpartners

VBJK:

- Veerle Vervaet (projectverantwoordelijke)
- Lisandre Bergeron-Morin

Vlaanderen:

- Universiteit Gent
- Stad Gent (De Bron)
- De Blauwe Lelie (De kleine wereld)
- agentschap Opgroeien

Portugal: University of Aveiro, Bela Vista, Shalom

IJsland: University of Iceland, City of Reykjavik

Projectaanpak

Be-In werd uitgevoerd via een **participatieve actieonderzoeksmethodiek** met drie belangrijke fasen:

- **Baseline documenteren**

    1. Macro-contextanalyse per voorziening
    2. Interviews met ouders en medewerkers
    3. In kaart brengen van verwachtingen, noden en bestaande samenwerkingspraktijken

- **Actieplan ontwikkelen**

    1. Op basis van literatuurstudie
    2. Input uit internationale lerende netwerken
    3. Inzichten uit jobshadowingtrajecten
    4. Gezamenlijke formulering van acties door professionals en onderzoekers

- **Acties uitvoeren en documenteren**

    1. Praktijkexperimenten in voorzieningen
    2. Reflectiesessies met teams
    3. Verzamelen van voorbeelden, methodieken en instrumenten

Vanaf de start werd **disseminatie** ingebed, onder meer dankzij de actieve betrokkenheid van Opgroeien en de deelname van internationale partners.

Doelstellingen

- Acties ontwikkelen, implementeren en evalueren die competenties van ECEC-professionals versterken in inclusieve praktijken.
- Trainers, leidinggevenden en lokale-/regiobesturen voorzien van bruikbare materialen en praktijkvoorbeelden voor verdere professionele ontwikkeling.

Afgeronde acties in 2025

In 2025 werd het project verder geconsolideerd en werden meerdere belangrijke onderdelen afgerond:

- **Finalisatie van de digitale reflectietoolbox** in vier talen (Engels, Nederlands, Portugees, IJslands), onder de titel:
  "Een reflectieve tool om het partnerschap tussen ouders en kinderopvang/kleuterscholen te versterken, met oog voor ouders van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften".
- **Afronding van de literatuurstudie** die theoretische kaders en internationale inzichten bundelde.
- **Ontwikkelen van beleidsaanbevelingen** voor EU-lidstaten op basis van de projectpilots.
- **Ontsluiting van materialen via de VBJK-website**, inclusief voorbereidingen voor een mogelijke spin-off digitale tool (onder voorbehoud van bijkomend budget).
- **Analyse van de doelgroepen** die het meest baat hebben bij de ontwikkelde tool.
- **Uitwerken en uitrollen van een lokaal disseminatieplan**, in samenwerking met Vlaamse partners en de CIK-coaches.
- Publicatie van een **artikel in *Kindertijd*** waarin de resultaten van het project worden voorgesteld.

Output 2025

- Digitale toolkit *Connecting with Parents / Verbinden met Ouders* in vier talen.
- Een afgeronde literatuurstudie die inzicht geeft in internationale good practices.
- Beleidsaanbevelingen voor de Europese Unie en de lidstaten.
- Publicatie van projectmaterialen via VBJK-kanalen.
- Artikel in *Kindertijd* over inclusieve ouderpartnerschappen.

Connect – Begeleidingstraject toegankelijkheid voor kinderen en gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid

(Werkingsverslag 2025 – SD2)

Context / Nood

Binnen Vlaanderen is er al langere tijd aandacht voor het versterken van **toegankelijke en inclusieve kinderopvang**, in het bijzonder voor gezinnen die zich in een maatschappelijk kwetsbare situatie bevinden. Het **Fonds Bernard, Gonda en Emily Vergnes** ondersteunde acht kinderopvanginitiatieven in Vlaanderen en Wallonië gedurende drie jaar (april 2022 – maart 2025) bij het creëren van **kwalitatieve kinderopvangplaatsen voor kinderen uit gezinnen in armoede**.

In dit kader werd VBJK gevraagd om, in samenwerking met RIEPP (Recherche et Innovation Enfants-Parents-Professionnel·le·s), een **traject van begeleiding** op te zetten. Het project maakte bovendien deel uit van een internationaal netwerk rond het **bereiken van gezinnen in kwetsbare posities**, gecoördineerd door **ISSA (International Step by Step Association)**, waar ook de **Koning Boudewijnstichting (KBS)** actief in participeerde.

De nood was duidelijk: opvanginitiatieven wilden concreet ondersteund worden in het **verlagen van drempels**, het **versterken van de sociale functie** en het **uitbouwen van een kwaliteitsvolle, betekenisvolle opvang** voor alle kinderen en hun ouders.

Doelgroep

- Kinderopvanginitiatieven (verantwoordelijken, kinderbegeleiders)
- Huizen van het Kind
- Lokale besturen

Opdrachtgever

Het traject werd uitgevoerd in opdracht van de **Koning Boudewijnstichting**, met personele inzet vanuit het **partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien**.

Projectpartners

VBJK

Lisandre Bergeron-Morin, Caroline Boudry & Mike De Cloedt

Pilootprojecten

- 't Lampeke
- Bambi / Stad Beringen
- De Hummeltjes / Domo Sint-Truiden

Stuurgroep

- RIEPP
- KBS

Projectaanpak

VBJK werkte in dit traject met een **participatieve, coachende leerbenadering**, gebaseerd op **actieonderzoek**. De aanpak werd gekenmerkt door maatwerk en nauwe samenwerking met de projectteams.

Belangrijke elementen van de aanpak:

1. **Individuele coaching** van projectmanagers en teamleden, zowel face-to-face als online, afhankelijk van de noden.
2. **Groepswerksessies** waarin verschillende initiatieven hun ervaringen uitwisselden, obstakels deelden en elkaar inspireerden.
3. **Ondersteuning op maat** aangepast aan de specifieke context van elk pilootproject.
4. Focus op het versterken van de **rol van de projectmanager als interne coach**, zodat duurzame verandering kon worden verankerd in het team.
5. Systematische documentatie van alle acties, zodat inzichten bruikbaar werden voor andere voorzieningen en beleidsniveaus.

Deze opzet zorgde voor een **diepgaande en gedragen ontwikkelingstraject**, waarin leren, reflecteren en experimenteren centraal stonden.

Doelstellingen

De kernleervragen die VBJK in 2025 begeleidde, waren:

1. Hoe kunnen voorzieningen de **sociale functie** van kinderopvang versterken en op de agenda houden tijdens de uitvoering van hun actieplan?
2. Hoe kunnen teams ondersteund worden in het **wegwerken van drempels** voor gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid?
3. Hoe kunnen partners begeleid worden in het **verbeteren van hun basiskwaliteit**, met aandacht voor een gedragen visie, warme relaties en betekenisvolle ontmoetingen?

Afgeronde acties en valorisatie in 2025

In het laatste projectjaar (2025) werden verschillende belangrijke activiteiten gerealiseerd:

1. De ontwikkeling van een **tweetalige Connect Gazet / La Gazette Connect** (NL/FR) over toegankelijkheid en sociale functie, gericht op lokale besturen, opvangverantwoordelijken en andere organisaties die werken met jonge gezinnen.
2. **Verspreiding van de Connect Gazet** naar stakeholders binnen het actieplan 'Toegankelijkheid en Diversiteit'.
3. **Afstemming** met de ontwikkelaars van de toolbox voor Huizen van het Kind en met de redactie van de *Kindertijd*-special rond toegankelijkheid, zodat inzichten uit Connect maximaal konden doorstromen naar het bredere werkveld.

Deze producten droegen sterk bij aan de **valorisatie van het project** en zorgden ervoor dat de opgebouwde expertise verder kon worden geïmplementeerd na afloop van het traject.

Output 2025

1. De tweetalige Connect Gazet **| Kinderopvang en ontmoetingsplaatsen toegankelijker maken voor álle gezinnen** (NL/FR):
   NL = https://vbjk.be/storage/files/f5f75ea7-8781-42bf-b182-34fff775f0d5/connect-gazet-2025.pdf
   & FR = https://vbjk.be/storage/files/bf8ec195-ad98-4cc5-8441-1b48d4676b83/la-gazette-connect-2025.pdf

BOA-proefproject Stad Gent

Opbouw en ondersteuning van kleuteropvang en naschoolse activiteiten in twee pilootwijken

Context / Nood

Vanaf **1 januari 2026** worden de middelen voor **Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA)** overgeheveld naar de lokale besturen. Dat betekent dat ook **Stad Gent** vanaf dan de volledige **regie, coördinatie en verdeling van de BOA-middelen** opneemt.

Om zich goed voor te bereiden op deze regierol, startte de stad in de aanloopjaren met verschillende **proefprojecten** waarin nieuwe modellen voor wijkgerichte coördinatie werden getest. Eén van deze proefprojecten werd door **VBJK** gecoördineerd in twee Gentse wijken: **Binnenstad** en **Gentbrugge**. In deze wijken werd een breed partnerschap opgebouwd tussen scholen, opvanginitiatieven, lokale diensten, wijkregisseurs en de BOA-regie.

Het doel was om een gedragen en kwaliteitsvol aanbod van **kleuteropvang en naschoolse activiteiten** uit te bouwen, met aandacht voor toegankelijkheid, samenwerking, flexibiliteit en kwaliteit.

Doelgroep

- Buitenschoolse opvang: verantwoordelijken en kinderbegeleiders
- Lokaal bestuur (Stad Gent)
- Basisscholen (directies)
- Kleuters en kinderen lager onderwijs

Opdrachtgever

Het proefproject werd uitgevoerd in opdracht van **Stad Gent**.

Projectpartners

VBJK:

- Brecht Peleman (tot 31/08/2025, daarna team Stad Gent)
- Jolien Reyniers

VCOK:

- Ellie Kuipers
- Annelies Roelandt
- Linds De Maere

Stad Gent:

- Karleen De Rijcke (BOA-regie)
- Hanne Smet (BOA-regie)
- Brecht Peleman (vanaf 01/09/2025)

Lokale partners:

- Brede School-coördinator Gentbrugge
- Wijkregisseurs Binnenstad en Gentbrugge
- Directies en opvangverantwoordelijken van alle scholen in beide wijken
- Partners uit het lokaal samenwerkingsverband BOA

Projectaanpak

VBJK organiseerde het proefproject volgens een **gefaseerde, systematische aanpak** met zes opeenvolgende fasen:

- **Documentanalyse:** bestaande beleidsdocumenten, kaders en lokale afspraken in kaart brengen.
- **Wijkonderzoek:** analyse van noden, middelen, samenwerkingsstructuren en bestaande opvang- en activiteitenaanbod in de twee wijken.
- **Begeleidingstraject:** bouwen aan partnerschappen, faciliteren van overlegmomenten, versterken van rollen en verantwoordelijkheden.
- **Experimenteerperiode:** opzetten van praktische experimenten in de wijkclusters zoals nieuwe vormen van kleuteropvang, naschoolse activiteiten of samenwerkingsmodellen.
- **Evaluatie:** opvolgen, documenteren en analyseren van experimenten; samen leren vanuit casussen en ervaringen.
- **Disseminatie:** vertalen van inzichten en aanbevelingen naar stedelijke BOA-regie en breder werkveld.

Binnen dit proces werd extra ingezet op:

1. **outreachend werken** binnen de wijken;
2. het ontwikkelen van **actieplannen** die richtlijnen gaven over samenwerking en overleg;
3. het samenbrengen van partners op cruciale momenten om gedeelde reflectie mogelijk te maken.

Doelstellingen

- Experimenteren met één of meerdere modellen voor **wijkbrede coördinatie** van gelabelde kleuteropvang en activiteiten voor **lagereschoolkinderen**.
- Onderzoeken welke samenwerkingsvormen het meest effectief en duurzaam zijn binnen een stedelijke context.

Afgeronde acties en valorisatie in 2025

2025 was het afsluitende jaar van het proefproject, waarin VBJK deze kernacties realiseerde:

- **Coördineren van de begeleidingsstructuur** binnen beide wijkpilots, inclusief afstemming met lokale regisseurs en partners.
- **Documenteren en evalueren** van de proeftuinen, met focus op do's-and-don'ts, voorwaarden voor samenwerking, rolverdeling, organisatorische structuren en toegankelijkheid.
- **Schrijven van een adviesrapport** met concrete beleidsaanbevelingen voor Stad Gent, ter voorbereiding op de invoering van het BOA-decreet in 2026.

Output 2025

- Documentatie van praktijkexperimenten en wijkanalyses.
- Evaluatieverslagen per cluster en per wijk.
- Eerste draft voor een stedelijk **adviesrapport** met beleidsaanbevelingen voor de implementatie van BOA-regie in Gent.
- Versterkte samenwerkingsstructuren in beide wijken die verder kunnen worden uitgebouwd vanaf 2026.

Onderzoek | De weg naar een meer inclusieve buitenschoolse opvang

Context / Nood

Vanuit de ambitie en droom om een inclusieve maatschappij te realiseren, zou elk kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte met redelijke aanpassingen moeten terechtkunnen in een reguliere buitenschoolse opvang. Dit uitgangspunt is geen sinecure gezien het tekort aan toegankelijke en geschikte buitenschoolse opvang voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en de moeilijke arbeidsomstandigheden van het personeel dat in de buitenschoolse opvang werkt in Vlaanderen en in andere Europese regio's/landen. Uit een onderzoek van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG) in 2019 blijkt dat het principe van inclusieve opvang als zeer positief wordt ervaren onder de kinderbegeleiders in Vlaanderen. 85% van de bevraagde medewerkers stond positief ten aanzien van inclusieve kinderopvang. Opvallend in dit onderzoek is dat het vooral medewerkers uit de buitenschoolse opvang zijn die zeer positief staan tegenover het principe van inclusieve opvang. Dit heeft te maken met een overtuiging dat men het belangrijk vindt om op een respectvolle manier met diversiteit om te gaan. Tegelijkertijd rapporteren de kinderbegeleiders ook dat het geen evidentie is. Er leeft veel onzekerheid en bezorgdheid over het kader waarin de kinderen worden opgevangen. Kunnen wij wel voldoende kwaliteitsvolle buitenschoolse opvang realiseren die goed is voor alle kinderen, maar zeker voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte? Kan ik dit alleen aan met mijn collega's? Heb ik specifieke kennis nodig over een beperking? In opdracht van VVSG deden VCOK en VBJK een onderzoek in 2025 over het in kaart brengen van de knelpunten en inspirerende praktijken inzake inclusieve buitenschoolse opvang. Ook ontwikkelden we op basis van dit onderzoek beleidsaanbevelingen voor de Vlaamse overheid, lokale overheden en organisatoren die instaan voor buitenschoolse opvang.

Doelgroep

- Lokale beleidsmakers, Vlaams beleid buitenschoolse opvang
- Praktijken buitenschoolse opvang, organisatoren

Opdrachtgever

VVSG

Projectpartners

VBJK: Veerle Vervaet & Katrien Van Laere

VCOK

Hoe – projectaanpak

Fase 1: Deskresearch & selectie lokale praktijken

- analyse en beschrijving van de situatie vandaag
- opstart & voorbereiding beschrijving lokale praktijken

Fase 2: Documenteren en analyseren van goede lokale praktijken

- beschrijving lokale praktijken via casestudy

Fase 3: Reflecties en aanbevelingen co-construeren

- beschrijving van knelpunten en formulering van aanbevelingen op basis van desk research, beschrijving tien lokale praktijken en discussie met de reflectiegroep en opdrachtgever

Om de expertise van ouders, onderzoekers, CIK-coaches en experten in kinderopvang en in belendende sectoren zoals jeugdwerk te kunnen benutten voor dit onderzoeksrapport, roepen we een reflectiegroep samen bestaande uit verschillende partners stakeholders (UGent, Steunpunt voor Inclusie bij Ouders voor Inclusie vzw, Stad Gent CIK, agentschap Opgroeien, interne experten VCOK/VBJK en de opdrachtgever VVSG. Deze reflectiegroep zal in totaal drie keer samenkomen, verspreid over het proces.

Doelstellingen

In dit onderzoek wilden we in een eerste deel focussen op wat concreet het probleem is, en voor wie, om inclusieve buitenschoolse opvang verder vorm te geven. Wat is de huidige situatie en wat zijn knelpunten? Om tot aanbevelingen te komen baseren we ons in een tweede deel op de analyse van tien cases – een variëteit aan lokale praktijken. Vanuit deze 'good practices' trachten we vast te pakken wat werkt en welke voorwaarden vervuld dienen te zijn in inclusieve buitenschoolse kinderopvang en in de ondersteuning van buitenschoolse opvangteams om hun draagkracht, motivatie en gevoel van competentie te vergroten in het opvangen van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

- Wat zorgt ervoor dat je ervoor wil gaan als team?
- Wat zijn de sleutels?
- Wat zijn factoren die nodig zijn?
- Waar lopen mensen tegenaan en hoe kan je dit aanpakken?
- Wat zijn mogelijke ontwikkelingspaden naar een andere meer inclusieve manier van werken?

Acties 2025

- literatuurstudie schrijven met stand van zaken
- tien lokale praktijken zijn bestudeerd via casestudy
- documentatie tien lokale praktijken schrijven via fiches
- drie bijeenkomsten reflectiegroep en opdrachtgever op 21/01/2025, 26/05/2025 & 18/11/2025

- een digitaal ontmoetingsmoment op 3 november 2025 voor de tien lokale praktijken om de resultaten samen te bespreken; ervaringen inzake inclusieve buitenschoolse opvang uit te wisselen en aanbevelingen te co-construeren - 10 deelnemers

Valorisatie 2025

- drie bijeenkomsten reflectiegroep
- een gezamenlijke bijeenkomst lokale praktijken
- disseminatieplan 2026 maken om output te verspreiden: o.a. VVSG inspiratiedag 2026, CIK-terugkomdag 2026, piloten zorg en ondersteuning

Output 2025

- literatuurstudie 2025
- algemeen samenvattend rapport 2026
- fiches lokale praktijken voor materialenbank VVSG
- VVSG-praktijkbrochure met tips en voorbeelden van goede praktijken

Trampoline | Samen springen voor een betere toekomst

Einde project: augustus 2025

Context / Nood

In Vlaanderen verlaten jaarlijks ongeveer **7000 jongeren** vroegtijdig het secundair onderwijs. In 2016-2017 kwam dit neer op **11,9% van alle jongeren**, met in de provincie Antwerpen zelfs een hoger percentage (**13,6%**). Internationale literatuur bevestigde de voorbije jaren dat **kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen** een belangrijke rol spelen in het doorbreken van onderwijsongelijkheid. Deelname aan voorschoolse voorzieningen kan een sterke, preventieve hefboom zijn — maar enkel wanneer die voorzieningen van **hoge kwaliteit** zijn en wanneer kinderen én hun ouders er positieve ervaringen opdoen.

Het Trampoline-project werd opgezet om **lokale besturen in de provincie Antwerpen** te ondersteunen bij het versterken van hun geïntegreerd gezinsbeleid, met specifieke aandacht voor **brede toegankelijkheid, warme transities en betekenisvolle ontmoetingskansen**. Het project liep van 2022 tot **augustus 2025** en werd in 2025 volledig afgerond.

Doelgroep

- Lokale besturen
- Huizen van het Kind
- Kleuterscholen, leerkrachten, kinderdagverblijven, onthaalouders, buitenschoolse opvang
- Spel- en ontmoetingsplaatsen
- (Preventieve) gezinsondersteunende diensten zoals OCMW en CAW
- Beleidsmakers

Opdrachtgever

Het project werd uitgevoerd in opdracht van **Provincie Antwerpen**, afdeling flankerend onderwijsbeleid.

Projectpartners

VBJK:

Hester Hulpia
Caroline Boudry
Jan De Mets
Goedele De Nil

Extern:

Provincie Antwerpen (projectpartner)

Projectaanpak

VBJK begeleidde **zeven lokale besturen** uit landelijke gemeenten en kleine steden in de provincie Antwerpen. De aanpak bestond uit een combinatie van:

Verdiepingsdagen rond thema's zoals warme transities, spel en ontmoeting, toegankelijkheid en gemeentelijk gezinsbeleid.
Lerende netwerken, waarin besturen hun inzichten, uitdagingen en praktijken uitwisselden.
Vraaggerichte individuele ondersteuning, waarbij elk bestuur trajectmatig werd begeleid bij het versterken van zijn lokaal (gezins)beleid.

Deze werking gebeurde in nauwe samenwerking met **Ylona Vandensande**, provinciale medewerker en partner in de projectsturing.

Doelstellingen

- Lokale besturen ondersteunen in het uitwerken en verankeren van een **geïntegreerd gezinsbeleid**, op maat van hun specifieke context.
- Inzichten, praktijken en resultaten bundelen in **concrete output** voor lokale actoren en besturen, zodat de opgedane kennis breder kan worden ingezet.

Afgeronde acties en valorisatie in 2025

2025 was het **afsluitende jaar** van Trampoline (einde project: augustus 2025). Het jaar stond in het teken van **afronding, evaluatie en valorisatie**.

Projectteam

VBJK realiseerde:

Zes samenkomsten waarin het projectteam werkte aan het evaluatie- en monitoringsplan, de output en het disseminatieplan.
Structurele uitwisseling om de individuele coaching van de lokale besturen verder te versterken.

Per lokaal bestuur

Verdere **individuele, vraaggerichte ondersteuning** om actieplannen trajectmatig af te werken.
Ondersteuning bij het verduurzamen van lokale samenwerkingsverbanden en transitie-initiatieven.

Klankbordgroep

Samenstellen van een **kritische leesgroep** om de eerste versies van de projectoutput te beoordelen.

Organiseren van **één klankbordgroepmoment** over evaluatie, monitoring en disseminatie.
Overleg met partners zoals agentschap Opgroeien om mee na te denken over brede verspreiding.

Output 2025

Finalisatie van het **evaluatie- en monitoringsplan** van het project.
Outputmateriaal voor lokale besturen (geleerde lessen, aanbevelingen, tools).
Afronding van het project in augustus 2025 met een **geïntegreerd overzicht van bevindingen en praktijken** voor het werkveld.
Onderbouwde aanbevelingen voor lokale en provinciale beleidsontwikkeling.

Alle bevindingen, ervaringen, inzichten, materialen, tips en goede praktijken zijn samengebracht in een miniwebsite ten behoeve van elke gemeente die inspiratie zoekt omtrent geïntegreerd samenwerken, warme transities, het BOA-decreet …

https://vbjk.be/nl/mini-site/samenwerken-in-een-netwerk

Bondgenoten | Lokaal bondgenotennetwerk Schoolster(k)

(Werkingsverslag 2025 – SD2)

Context / Nood

Het project **SchoolSter(k)** werd opgezet om lokale bondgenootschappen te versterken die bijdragen aan een **warme en toegankelijke instap in de kleuterschool**, in het bijzonder voor gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid.

Het project richtte zich op gezinnen die voor het eerst de overgang maken naar het Vlaamse basisonderwijs en die vaak **onvoldoende vertrouwd zijn met het onderwijslandschap**, het aanmeldbeleid of de inschrijvingsprocedure. Extra aandacht ging naar gezinnen waarvan oudere kinderen niet instapten in de kleuterklas of die drempels ervaren vóór en na de ingang van school en opvang.

De **drie Gentse Inloopteams (ILT's)** vervulden een centrale rol. Dankzij hun jarenlange expertise in het bereiken van gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid en hun laagdrempelige werking — via individueel onthaal, groepswerk, ontmoetingsmomenten en nauwe samenwerking met buurtactoren — vormden zij een stevige basis voor het uitbouwen van een lokaal en bovenlokaal bondgenootschap.

Daarnaast waren er structurele partnerschappen met **Kind en Gezin (consultatiebureaus)**, welzijnsbureaus, het **LOP**, kinderopvanginitiatieven, Gentse Groeiteams, wijkpartners zoals straathoekwerk en spelotheken en het **Onderwijscentrum Gent**, dat cruciale kennis en verbindingen naar de scholen aanbracht.

Doelgroep

- Preventieve gezinsondersteuning (inloopteams en consultatiebureaus)
- Kinderopvangorganisaties
- Onderwijspartners en scholen in Gent

Subsidiegever

Het project werd gefinancierd via de **projectoproep Lokale Bondgenotennetwerken in de strijd tegen kinderarmoede**, gelanceerd vanuit het beleid rond armoedebestrijding (minister Benjamin Dalle).

Projectpartners

VBJK:

Hester Hulpia
Jan De Mets

drie Gentse Inloopteams (ILT's):

Nieuw Gent
Wiegwijs (Brugse Poort)
De Sloep

Andere kernpartners:

Onderwijscentrum Gent
Kind en Gezin / consultatiebureaus
Stad Gent
Diverse welzijns- en wijkpartners

Projectaanpak

VBJK begeleidde dit traject als **procesbegeleider** binnen een lokaal en bovenlokaal bondgenotennetwerk.

De aanpak omvatte:

1. Lokaal netwerkwerk per ILT

Elk inloopteam bouwde op wijkniveau aan een **lokale coalitie** met scholen, kinderopvanginitiatieven, gezinsondersteunende diensten en relevante buurtpartners. Dit netwerk vertrok vanuit de dagelijkse realiteit van gezinnen en werkte aan concrete acties die warme transities bevorderden.

2. Bovenlokaal Gents bondgenootschap

VBJK verbond de drie ILT's en stedelijke partners in een bovenlokaal lerend netwerk waarin:

- inzichten en ervaringen werden gedeeld;
- knelpunten werden besproken;
- gezamenlijke trajecten vorm kregen.

3. Verder bouwen op eerdere trajecten

Het bondgenotennetwerk vertrok vanuit de **lessons learned** uit eerdere projecten rond transitie naar de kleuterschool waar VBJK, de ILT's en het Onderwijscentrum Gent al aan hadden samengewerkt.

4. Focus op relationele en geïntegreerde ondersteuning

VBJK bracht expertise binnen rond:

- geïntegreerd werken;
- wederkerige relaties met gezinnen;
- toegankelijkheid vóór en ná de deur;
- impactgericht werken;
- warme transities binnen en tussen voorzieningen.

5. Actie- en impactgericht werken

Het netwerk werkte systematisch via documentatie, reflectie en het cocreëren van bruikbare output voor de praktijk.

Doelstellingen

Optimaliseren van bestaande én opzetten van nieuwe samenwerkingen binnen lokale netwerken rond de drie ILT's.
Versterken van partnerschappen tussen consultatiebureaus, scholen, kinderopvang en diverse wijkactoren.
Versterken van **warme transities** voor kinderen en hun gezinnen naar nieuwe welzijns- en onderwijspartners.
Versterken van de samenwerking tussen de drie inloopteams.
Verduurzamen van een stadsbreed verhaal dat schaalbaar is.
Detecteren en signaleren van structurele knelpunten.
Impactgericht en duurzaam werken.

Acties in 2025

In 2025 realiseerde VBJK volgende kernacties:

Voorbereiden, faciliteren en naverwerken van het lerend netwerk, zowel op lokaal als bovenlokaal niveau. In 2025 is het lerend netwerk driemaal samengekomen: op 21 maart, 27 juni en 5 november.
Ontwikkeling van een kadertekst voor de drie inloopteams, waarin de opgebouwde inzichten, materialen en werkvormen rond warme transitie werden samengebracht.

Valorisatie 2025

Concept kadertekst is klaar
Voorbereiding van verdere disseminatie naar andere Gentse wijken en bredere Vlaamse contexten.

SD3. VBJK ijvert voor betekenisvol werk voor (toekomstige) professionals in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen.

VBJK werkt mee aan het permanent leren en levenslang ontwikkelen van (toekomstige) professionals (onder meer kinderbegeleiders, kleuterleerkrachten, pedagogisch coaches, leidinggevenden) in de basisvoorzieningen en lokale netwerken. Uit internationaal onderzoek, waar VBJK ook bij betrokken was, blijkt professionele ontwikkeling immers een belangrijke component in de kwaliteit van de basisvoorzieningen. Enerzijds richten we ons op de ontwikkeling en implementatie van tools en instrumenten om te reflecteren over de praktijk en in groep te leren van elkaar. Anderzijds verkennen we samen met onze stakeholders de opportuniteiten in de onderwijsinstellingen. Dit zowel in de programmatie van het bestaande initiële en postinitiële reguliere aanbod als in kwalificerende (innovatieve) leertrajecten. De krapte op de arbeidsmarkt en het grote tekort aan gekwalificeerd personeel in de basisvoorzieningen dwingen ons immers na te denken over mogelijkheden om zijinstroom en diversiteit in teams te bevorderen. VBJK wil hier mee de schouders onder zetten. Tevens willen we een actieve speler zijn in beleidsonderzoek met betrekking tot de randvoorwaarden van jobs in de basisvoorzieningen en nagaan hoe we de job en positie van kinderbegeleiders, pedagogisch coaches en leidinggevenden kunnen versterken.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaand strategisch doel:

Project		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang		x	x	
Beleid en praktijk inspireren en ondersteunen bij het ontwikkelen van het beroepenveld voor Opvang en Onderwijs voor Jonge Kinderen			x	x
Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders			x	x
Traject Beleidsvoerend Vermogen				X
Tiny Explorers			x	x
Expert to support the DG EAC Working Group on Early Childhood Education and Care			x	
Helan-onderzoek				x
Uitwisseling Québec – Vlaanderen: mannen in de kinderopvang		x		
Vakblad *Kindertijd*			x	x

Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang

Context / Nood

Binnen de dienst Kinderopvang van Stad Gent leefde al langer een vraag naar visieontwikkeling en reflectie over het positief omgaan met meertalige professionals in teams van professionals in de Gentse kinderopvang. De werkgroep 'taalbeleid' van de dienst Kinderopvang vraagt aan VBJK om hen daarbij te ondersteunen.

Doelgroep

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders

Opdrachtgever

Stad Gent

Projectpartners

VBJK: Brecht Peleman & Lisandre Bergeron-Morin

Extern: Stad Gent, dienst Kinderopvang, werkgroep Taalbeleid

Hoe – projectaanpak

Van 2023 tot 2024 organiseerde VBJK inspiratiesessies. Deze sessies stonden in het teken van vraagverkenning, nodenanalyse en onderdompeling in het thema van meertalige medewerkers. De eerste stappen in de richting van het uitwerken van een visie voor de dienst Kinderopvang werden gezet. De groep was divers samengesteld en bestond uit: projectverantwoordelijke, regiocoördinator, pedagogisch begeleiders, pedagogisch bachelors, verantwoordelijken en medewerkers van het team 'selectie'.

In overleg met de opdrachtgever en alle betrokkenen werd het traject van 2023 en 2024 positief geëvalueerd en werd de nood geuit aan een vervolgtraject. Er werd een offerte uitgeschreven voor een visietraject in 2024 -2025 waarin meer concreet zou worden toegewerkt naar het ontwerpen van een visie op meertalige professionals binnen de dienst Kinderopvang van Stad Gent. De offerte werd aanvaard en er werd overeengekomen om vijf sessies te organiseren. VBJK organiseerde twee sessies in 2025 voor de werkgroep 'taalbeleid'.

Afgeronde acties en valorisatie 2025

- Voorbereiding, organisatie en evaluatie van drie visiesessies (21/01/2025, 25/02/2025 en 25/03/2025)
- Laatste sessie op de teamtweedaagse van de dienst Kinderopvang van Stad Gent: 29/04/2025
- Input leveren voor de gedragen visietekst 'Visie op meer-meertaligheid bij professionals in DIKO: hoe taal de kinderopvang versterkt in een superdiverse stad'

Onderwijs en opleiding: diversifiëring beroepenveld

Actiefiche:

Context / Nood
In de Vlaamse kwalificatiestructuur worden opleidingen die zich richten op het begeleiden van jonge kinderen in Vlaanderen geprogrammeerd op niveau 4 (opleiding Kinderbegeleider) en niveau 6 (Pedagogie van het Jonge Kind). Kinderbegeleiders hebben weinig loopbaanperspectief en werken in vlakke loopbanen. In het kader van levenslang leren, is er nood om de leerladder te complementeren en dus door middel van het programmeren van een graduaatsopleiding, niveau 5 te realiseren (zie ook adviezen toekomstgroep).
Daarnaast werd ook vanuit AHOVOKS een update gepland van het beroepskwalificatiedossier Kinderbegeleider baby's en peuters en Kinderbegeleider schoolgaande kinderen (niveau 4).

Opdrachtgever
Deze werf is een initiatief van minister Hilde Crevits Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Peggy Janssens en Sophie Van Vooren) in samenwerking met agentschap Opgroeien (Els Pauels)

Projectlooptijd
2023 - ....

Projectpartners
VBJK:
Goedele De Nil & Sandra Van der Mespel

Extern:
Koepels
Organisatoren kinderopvang
Onderwijs

Werkingsgebied
1. Vlaanderen
2. Internationaal - Europa

Doelgroep
De programmatie staat ten dienste van volgende doelgroepen:
- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen, BKO, BOA
- Kleuterscholen, leerkrachten

Hoe – projectaanpak

Actief participeren aan werkgroep in AHOVOKS in functie van beroepskwalificatiedossier 'Educatief begeleider jonge kinderen' en update beroepskwalificatiedossier Kinderbegeleider.

Doelstellingen 2025

1. Expertise delen en bijdragen aan initiële opleidingen en de diversifiëring van het beroepenveld.
2. Programmatie graduaatsopleiding 'Educatieve begeleider voor jonge kinderen' in samenwerking met de sector realiseren om een leerladder en diversifiëring in het beroepsveld te installeren.
3. Screenen van de beroepskwalificatiedossiers Kinderbegeleider baby's en peuters en schoolgaande kinderen in functie van een eengemaakt beroepskwalificatiedossier.
4. Uitrollen ontwikkelde leermaterialen (*Kennispockets*) in de opleidingen dubbele finaliteit en CVO/SYNTRA.

Acties 2025

- In samenwerking met agentschap Opgroeien het organiseren van een inspiratiedag voor onderwijs (initiële opleidingen in secundair onderwijs, SYNTRA en CVO's). Deze inspiratiedag voor leerkrachten die opleiden tot kinderbegeleider, vond plaats op 9 oktober 2025. Er waren ongeveer 200 deelnemers.
- Het beroepskwalificatiedossier werd ingediend, gevalideerd en ingeschaald.
- Screenen van beroepskwalificatiedossier Kinderbegeleider baby's en peuters en schoolgaande kinderen werd door AHOVOKS on hold gezet.

Valorisatie 2025

- Verdere verspreiding en uitrollen van leermaterialen *Kennispockets* in het onderwijs.

Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood

Het opleidingsaanbod in het secundair onderwijs dat leidt naar een beroepskwalificatie als kinderbegeleider is volop in ontwikkeling. Leerkrachten uit de nieuwe opleiding Opvoeding en begeleiding (dubbele finaliteit - gestart in schooljaar 2023-2024) zijn sterk zoekend naar inspiratie en leermaterialen om de opleiding vorm te geven. Een deel van de leerkrachten dat lesgeeft in deze nieuwe opleiding heeft geen of beperkte ervaring met kinderopvang en is zoekend naar hoe de eigen expertise te versterken.

Zo is er ook een nieuw leerplan voor de vernieuwde opleiding Se-n-Se Kinderbegeleider (tot nu toe 'Kinderzorg'). De vernieuwde opleiding gaat van start in het schooljaar 2025-2026. Dit is een goed moment om knelpunten in de huidige opleiding Kinderzorg (bijvoorbeeld beperkte aandacht voor educare) aan te pakken en de vernieuwde opleiding te voeden.

Tot slot blijft de opleiding Kinderbegeleider in het volwassenenonderwijs belangrijk in de initiële opleiding van kinderbegeleiders.

Doelgroep

- Secundair onderwijs / CVO / SYNTRA: leerlingen en leerkrachten

Projectpartners

VBJK: Sandra Van der Mespel (projectcoördinatie), Mike De Cloedt, Goedele De Nil & Jan De Mets

Extern: Els Pauels, agentschap Opgroeien

Doelstellingen

Doel van de *Kennispockets* is het ontsluiten van up-to-date basiskennis over werken met kinderen (0 tot 12 jaar) en gezinnen op een concrete, heldere en aantrekkelijke manier. De *Kennispockets* zijn gebaseerd op de vijftien basiscompetenties van een kinderbegeleider en op het pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang.

Hoe – projectaanpak

Op basis van de input van de werkgroep 'Initiële opleiding kinderbegeleiders' ontwikkelden we leermaterialen voor leerlingen en professionaliseringsinitiatieven voor leerkrachten. Voor de ontwikkeling van leermaterialen maken we maximaal gebruik van up-to-date kennis, inzichten en methoden ontwikkeld door VBJK en andere expertisecentra. Op deze manier ontsluiten we samen met agentschap Opgroeien kennis en materialen.

Afgeronde acties 2025

- In het voorjaar 2025 werden de drie kennispockets ontwikkeld over volgende thema's:

- ***Zorgmomenten en routines begeleiden***
  Hoe begeleid je zorg- en overgangsmomenten met aandacht voor gezondheid, veiligheid en hygiëne? Hoe zorg je voor positieve en betekenisvolle interacties tijdens die momenten?
- ***Organiseren van de ruimte, de groep en de dag***
  Hoe organiseer je de ruimte, de groep en het dagverloop op maat van kinderen en gezinnen? Hoe koppel je dat aan je pedagogische visie?
- ***Observeren, reflecteren en plannen***
  Wat is reflecteren en hoe zet je het in om te leren en de werking te verbeteren?

- Bekendmaking en lancering van de *Kennispockets* via een mailing en een webinar op 25/03/2025 met 186 ingeschreven deelnemers.

Output 2025

Zes afgewerkte *Kennispockets* die door zowel Studieshop als Standaard Boekhandel verdeeld worden.

Traject Beleidsvoerend Vermogen

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood

Het traject Beleidsvoerend Vermogen (BVV) is ontstaan vanuit (1) aanbevelingen uit de parlementaire onderzoekscommissie waarin wordt gesteld dat BVV onderdeel moet zijn van minimale kwaliteitseisen; (2) het actieplan kinderopvang (met inbegrip van Toekomstwerf Kinderopvang en starterstraject); (3) de wijziging van het vergunningsbesluit met betrekking tot BVV (artikel 13/0, inwerkingtreding op 1 januari 2024) waarbij de leden van het Raadgevend Comité vragende partij zijn voor een participatief traject om het begrip verder te concretiseren, in cocreatie met de academische wereld, de sector, Zorginspectie, klantenbeheer en de gebruikers en (4) de (door)ontwikkeling van toezicht op de (nieuwe) vergunningsvoorwaarde BVV in de sector.

Projectlooptijd

2023 partnerschapsakkoord
2024 met middelen van agentschap Opgroeien
2025 partnerschapsakkoord

Projectpartners

VBJK: Goedele De Nil, Hester Hulpia & Nima Sharmahd
Kerngroep: Zorginspectie, Mentes, agentschap Opgroeien, VBJK
Reflectiegroep: koepels, organisatoren, ondersteuners, VBJK

Werkingsgebied

Vlaanderen

Doelgroep

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Beleid

Hoe – projectaanpak

VBJK participeert in de reflectiegroep BVV samen met de sector.

Doelstellingen 2025

Handvatten bieden om beleidsvoerend vermogen verder te implementeren in en op maat van de sector.

Acties 2025

- Planning en uitvoeren BVV on tour 2.0 in samenwerking met de reflectiegroep:
    1. 21/01/2025 Brussel
    2. 22/01/2025 Brugge
    3. 28/01/2025 Hasselt
    4. 04/02/2025 Gent
    5. 11/02/2025 Leuven
    6. 13/02/2025 Antwerpen
- Organisatie van een online workshop rond leiderschap in samenwerking met prof. dr. Jochen Devlieghere uit UGent op 10 december 2025.
- Voorzitten en bijwonen reflectiegroep Beleidsvoerend Vermogen: vier bijeenkomsten

Expert in working group on Early Childhood Education and Care

Actiefiche
Senior expert om de Working Group on Early Childhood Education and Care te ondersteunen.

Context / Nood
Vanuit Europa wordt een working group aangestuurd bestaande uit experts en beleidsmedewerkers vanuit de EU member states. Doel van deze working group is het versterken van mutual learning rond beleidsveranderingen en het versterken van het ECEC-beleid in de verschillende member states.

Algemene projectdoelstellingen
VBJK ondersteunt, onder leiding van Géraldine Libreau en samen met Arianna Lazzari (universiteit Bologna), de voorbereiding, uitvoering en naverwerking van de Europese working group.
In de werkcyclus 2024-2025 is het thema van de working group 'leiderschap'

Opdrachtgever
Europese Commissie - ICF

Projectlooptijd
2023-2025

Projectpartners
VBJK: Hester Hulpia & Jochen Devlieghere
Extern: Arianna Lazzari (Unversiteit Bologna), Géraldine Libreau (policy Officer DG EAC)

Werkingsgebied
- Internationaal - Europa

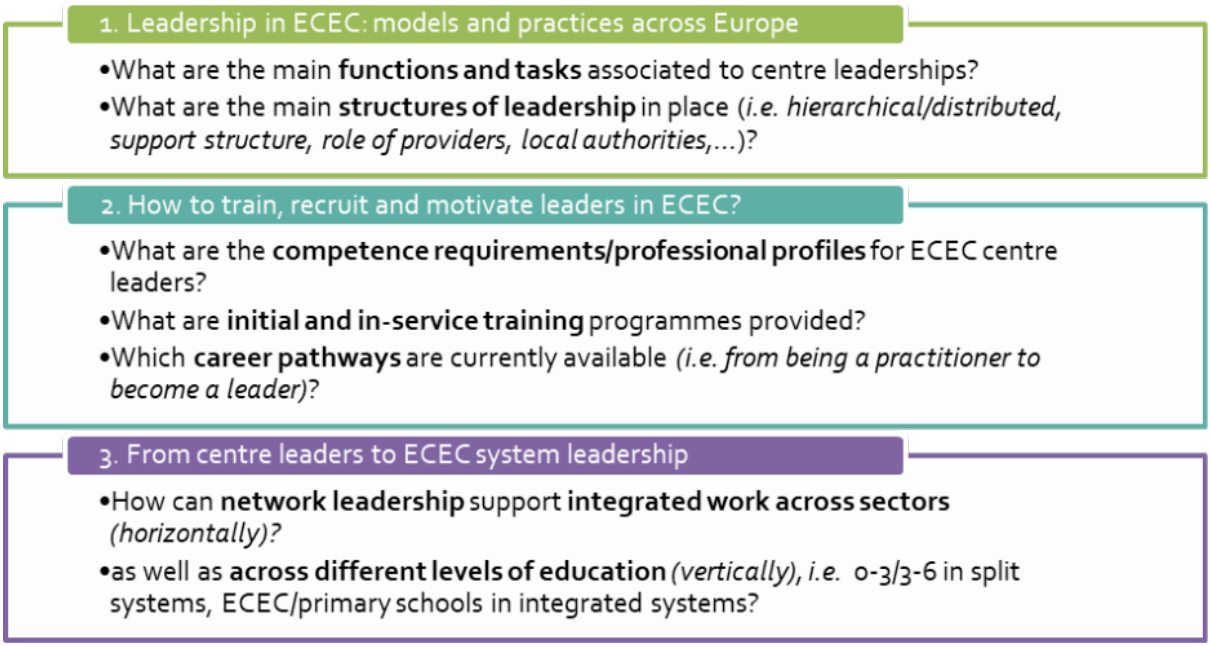
Doelgroep
- Policy officer DG EAC
- Working Group ECEC
- Nationaal/regionaal/lokaal beleid van de EU Member States

Hoe – projectaanpak
De working group organiseert twee peer learning activities (PLA's) per jaar en komt 2 tot 3 keer per jaar online samen. Het thema dat werd behandeld is leiderschap in ECEC. De externe experten staan in voor de voorbereiding, uitwerking en naverwerking van inhoudelijke rapporten en voor het organiseren van de meetings, en dit in nauwe samenwerking met Géraldine Libreau. VBJK is een inhoudelijke expert.

Doelstellingen

Versterken van mutual learning rond beleidsveranderingen en het versterken van het ECEC-beleid in de verschillende member states. Specifieke focus 2024-2025: leiderschap in ECEC.

De kernthema's voor de werkcyclus 2024-2025 zijn:

Acties 2025

- VBJK bereidt de meetings en de PLA's van de working group over leiderschap voor. Dit houdt onder meer in het schrijven van input papers en de inhoudelijke en praktische voorbereiding van de overlegmomenten.
- VBJK faciliteert de meetings en de PLA's van de working group. In oktober 2025 ging dit door in Slovenië over het onderwerp digitalisering in ECEC.
- Finalisatie rapport over leiderschap in geïntegreerde systemen.
- Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de policy officer van DG EAC en Arianna Lazzari.

Valorisatie 2025

- Presentaties en rapporten over leiderschap in ECEC.
- Rapporten over leadership hertalen naar BVV-project via lezing prof. dr. Jochen Devlieghere

Output 2025

- https://school-education.ec.europa.eu/system/files/2026-01/ecec_wg_2024-25_3rd_report_leadership_for_inclusion_and_eced_summary.pdf

Onderzoek voor HELAN: De structurele kwaliteit van Helan-kinderopvang in kaart gebracht

Context / Nood

Eind 2024 contacteerde Helan Kinderopvang VBJK met de vraag om een project uit te werken om de structurele kwaliteit[1] van de Helan-kinderopvang te onderzoeken. Op 19/12/2024 volgde een eerste overleg met een eerste aftoetsing van de mogelijkheden. Op 15/01/2025 ontving VBJK een mail vanuit Helan met een concretere vraag. Helan Kinderopvang is een snelgroeiende organisatie die wil bouwen aan kwaliteitsvolle kinderopvang. Daarom zetten ze sterk in op coaching van verantwoordelijken en kinderbegeleiders. Zo volgen de coaches onder meer de CLASS trainingen. Ook zijn ze een kernpartner binnen de Leerstoel Kinderopvang van de Universiteit Gent. Helan Kinderopvang vindt het belangrijk om kritisch te blijven kijken naar de eigen werking. Hiervoor klopten ze aan bij VBJK om vanuit een externe blik naar de structurele kwaliteit te kijken. Vertrekpunt hierbij is het European Quality Framework (EQF).

Projectlooptijd

2025

Projectpartners

VBJK: Hester Hulpia, Jochen Devlieghere & Katrien Van Laere

Werkingsgebied

Vlaanderen

Doelgroep

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Beleid Helan

Hoe – projectaanpak

Om de doelstellingen te bereiken ontwikkelde VBJK eerst een quickscan om een algemeen zicht te krijgen op de structurele kwaliteit van Helan. Daarna werd er in nauw overleg met de opdrachtgever een keuze gemaakt voor een kwaliteitsaspect, dat verder werd onderzocht op basis van focusgesprekken. Tot slot is er vanuit VBJK een naverwerking van de verzamelde gegevens om zo organisatorische aanbevelingen te ontwikkelen.

FASE 1. Quickscan

DOEL:

- zicht krijgen op de 'overall' structurele kwaliteit van de Helan-werking: sterktes en aandachtspunten op de vijf EQF kwaliteitsaspecten van Helan, met name (1) toegankelijkheid, (2) medewerkers, (3) curriculum, (4) monitoring en evaluatie en (5) bestuur en financiering.
- in overleg komen tot een specifieke keuze voor fase 2.

METHODE:

- beknopte documentanalyse van enkele relevante documenten, rapporten over de interne werking van de ondersteuning van de Helan-kinderopvanginitiatieven.
- beknopte vragenlijst en interview met Helan staf/management.

FASE 2. Focusgesprekken

DOEL:

- zicht krijgen op een structureel kwaliteitsaspect van de Helan Kinderopvang-werking.
- komen tot concrete aanbevelingen.

METHODE: Diepgaande focusgesprekken met Helan-medewerkers over een concreet kwaliteitsaspect. Duur van een gesprek +/- 2 uur, met een 5à 6-tal personen.

FASE 3. Naverwerking

DOEL:

- Sterktes en aandachtspunten van de Helan-werking benoemen.
- Resultaten van de quickscan en de focusgesprekken op een bruikbare manier rapporteren .
- Organisatorische aanbevelingen ontwikkelen over een kwaliteitsaspect van EQF.

METHODE: rapportage + bespreking

- Een bespreking met het ondersteunend team binnen Helan, bestaande uit verantwoordelijken, coaches, stafleden en administratieve medewerkers (maximaal 1 uur).
- Een korte toelichting op het bestuursorgaan of directieteam (maximaal 30 minuten, eventueel in 2026).

Doelstellingen 2025

Hoofddoel van deze opdracht is Helan Kinderopvang versterken in hun werking naar kwaliteitsvolle kinderopvang. Meer concreet valt dit uiteen in twee meer concrete doelstellingen

- **Bevraging om de structurele kwaliteit van de Helan Kinderopvang-werking in kaart te brengen.**
- **Concrete organisatorische aanbevelingen uitwerken met aandacht voor sterktes en aandachtspunten.**

Als vooropgestelde output voorzien we een concreet rapport, met aanbevelingen waarmee Helan Kinderopvang aan de slag kan.

Acties 2025

- Fase 1: Quickscan via een documentenanalyse, een focusgesprek (17/06/2025) en een interview (16/09/2025)

Output 2025

Rapport voor Helan: De structurele kwaliteit van Helan Kinderopvang in kaart gebracht: rapportage quickscan (Fase 1)

Uitwisseling Québec – mannen in de kinderopvang

Context / Nood

Wereldwijd zijn er nog steeds heel weinig mannen in de sector van opvang en onderwijs voor jonge kinderen (OOJK). Volgens het OESO-rapport uit 2016 zijn er in Europa 97% vrouwen en slechts 3% mannen werkzaam als opvoeder in de kinderopvang (0 – 6 jaar). Naast een onevenwichtige genderbalans in de kinderopvang is er een algemeen tekort aan arbeidskrachten in de kinderopvang. In 2021 heeft de Europese Commissie aanbevelingen uitgebracht met betrekking tot het aantrekken en behouden van begeleiders in de sector van jonge kinderen. Hierin drong zij er bij alle betrokken instanties op aan om hun inzet te intensiveren, ook door een specifieke strategie die gericht is op de werving van mannen. Hun aanbevelingen zijn gebaseerd op diverse argumenten, waaronder de noodzaak van een verbeterde gendervertegenwoordiging in OOJK. Hierbij wordt de rol van mannen in de opvoeding van jonge kinderen erkend en wordt het belang benadrukt van mannelijke rolmodellen die al vanaf de vroege kinderjaren worden aangeboden. Maar ondanks deze goede bedoelingen wordt de aanwezigheid van mannen in OOJK nog steeds geconfronteerd met hardnekkige vooroordelen. Het is daarom cruciaal om voortdurend te innoveren, initiatieven te ontplooien en de krachten en acties van alle verschillende actoren te bundelen.

In Vlaanderen, ondanks een omvangrijke campagne aan het begin van de jaren 2000, geleid door VBJK en VCOK, en het in stand houden van een werkgroep over het onderwerp, is het aantal mannen in de kinderopvang de afgelopen twee decennia gedaald. Recentste cijfers van agentschap Opgroeien voor 2022 tonen aan dat slechts 2,4% van de mannen in deze sector werkzaam zijn, waarvan slechts de helft als begeleider, in tegenstelling tot de rollen van manager of administratief medewerker. Het thema 'mannen in de kinderopvang' is in de voorbije jaren terug op de agenda gekomen dankzij het oprichten van een multisectoriële denktank (door agentschap Binnenlands Bestuur/Gelijke Kansen (ABB/GK). Zo werd een momentum gecreëerd, met het in gang zetten van concrete acties door de verschillende partners. Deze partners zijn nu op zoek naar een duurzame manier om dit netwerk actief te houden. VBJK is bereid om hierin een trekkersrol op te nemen.

Om zich terug te verdiepen in het thema, diende VBJK een projectdossier in voor een uitwisseling met Québec rond dit thema. Partner in dit project is de hogeschool Collège Montmorency uit Québec.

Doelgroep

- Beleidsmakers in Québec en in Vlaanderen
- Opleidingen in Québec en in Vlaanderen

Opdrachtgever

Vlaamse Regering, Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA)

Projectpartners

VBJK: Lisandre Bergeron-Morin & Jan De Mets

VCOK

Hoe – projectaanpak

Door het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA), wordt een budget voor een uitwisseling met de partner in Québec voorzien, voor 2 tot 4 personen.

Doelstellingen van de uitwisseling zijn (1) kennisontwikkeling door middel van het bezoeken van inspirerende praktijken en uitwisseling erover; (2) interessant kennismateriaal detecteren, vertalen en dissemineren in Vlaanderen en (3) de werkzaamheden vanuit Vlaanderen in Canada in beeld brengen. De MIK-denktank krijgt de kans een presentatie te geven op het congres in Québec, op 3 mei 2025.

Parallel zoekt VBJK, samen met de partners van de denktank 'Mannen in de kinderopvang', financiële mogelijkheden om het netwerk te kunnen ondersteunen, de vruchten van de uitwisseling terug te brengen en de partners te helpen on hun acties verder te ontwikkelen.

Doelstellingen

- Inspiratie aanbieden over het thema 'mannen in de kinderopvang', vanuit de uitwisseling met Québec om:
    1. het beroep van kinderbegeleider proactief aantrekkelijker te maken voor mannen;
    2. het tekort aan kinderbegeleiders aanpak te pakken;
    3. ervoor te zorgen dat de mannelijke kinderbegeleiders in de kinderopvangsectoren niet geïsoleerd zijn en als gevolg hiervan snel ander werk zoeken.
- De denk- en actietank van betrokken partners te verduurzamen.

Acties 2025

- Opvolging, samen met agentschap Opgroeien, van studenten project uit Universiteit Hasselt. https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/mannen-in-de-kinderopvang.pdf
- Bezoek aan Québec in mei 2025 om beleids- en opleidingspraktijken te leren kennen.
    1. Salongesprek rond het thema met verschillende partners en organisaties, samen met COSMOSS Kamouraska. In La Pocatière, Québec (29 april 2025)
    2. Lezing tijdens het 'Colloque Mixité en éducation à la petite' (3 mei 2025)
    3. Bezoeken en uitwisseling bij verschillende organisaties in Québec.
    4. Twee wetenschappelijke presentaties op het 92e ACFAS-congres:
        1. 'Repenser la continuité en petite enfance 0-6 ans: des projets pilotes tracent une «doorgaande lijn» en Flandre, Belgique' (https://youtu.be/ySunhOOKVuw)
        2. 'La revue *Kindertijd*: créer du temps pour la petite enfance en Flandre, Belgique' (https://youtu.be/SDxvnKkjeHE).
- Samen met partners, zoeken naar financiële mogelijkheden en partnerschappen om de denk- en actietank te continueren.

- Ontwikkeling en finale versie van het charter '*Meer mannen aan het werk met jonge kinderen*'.

Valorisatie 2025

- 21.05.2025: Disseminatie-event tijdens het sectoroverleg Kinderopvang, met presentatie van ervaringen uit de uitwisseling.
- 12.09.2025: Salongesprek en prelancering van het charter.
- 06.10.2025: Lancering van het charter tijdens de Week van de Kinderopvang.
- Een padlet met alle tools en links verzameld tijdens het uitwisselingsproject: http://padlet.com/vbjk/mik
- Update van de themapagina 'Gender in balans' op de website van VBJK.

Kindertijd – Vakblad voor en door begeleiders van jonge kinderen

Context / Nood

Kindertijd is uitgegroeid tot een **gevestigde waarde** binnen de Vlaamse kinderopvang en het kleuteronderwijs. Het is een **volledig Vlaams en praktijkgericht blad** dat onderzoeksbevindingen, inspiratie en goede praktijken toegankelijk maakt voor begeleiders en pedagogische professionals. In 2025 bleef *Kindertijd* een cruciaal disseminatiekanaal voor kennis uit VBJK-projecten en andere partnerschappen.

Algemene projectdoelstellingen

Kindertijd had in 2025 als doel:

- begeleiders van jonge kinderen te **informeren**,
- hen te **activeren** en te **verbinden**,
- hun expertise te **versterken**,
- en hen te **waarderen** in hun pedagogische blik en werk.

Daarnaast werd ingezet op versterking van de **online aanwezigheid**, het uitbreiden van het aantal abonnees en het verhogen van de betrokkenheid van het werkveld en ondersteunende diensten bij de redactionele ontwikkeling.

Projectlooptijd

lopende publicatie

Projectpartners

VBJK-team:

- Wouter Bulckaert
- Caroline Boudry
- Mike De Cloedt

Redactieraad (extern):

- Veerle De Vliegher (Opgroeien)
- Jolien Reyniers (Arteveldehogeschool)
- Dietlinde Willockx (KdG Hogeschool)
- Annemie Nouwynck (VVSG)
- Annelies Bergmans (Ferm)
- Bart Declercq (CEGO)

- Neelke Dewulf (DIKO Stad Gent)
- Gaia Vergotte (VCOK)
- Annelies Roelandt (VCOK)
- Liesbeth Van Rossem (Erasmushogeschool Brussel)

Werkingsgebied

- Vlaams / regionaal

Doelgroep

- Kinderopvang (kinderbegeleiders, verantwoordelijken)
- Huizen van het Kind
- Lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Secundair onderwijs / CVO (opleidingen kinderbegeleider)

Projectaanpak

Het productieproces van *Kindertijd* verliep in 2025 volgens een vaste redactionele cyclus:

Redactieraad

- Voor elk nummer kwam de redactieraad samen.
- Het vorige nummer werd geëvalueerd.
- Nieuwe ideeën werden voorgesteld, besproken en verfijnd.

Redactionele ontwikkeling

- Hoofdredacteur Wouter Bulckaert en cohoofdredacteur Caroline Boudry maakten de definitieve inhoudskeuze.
- Artikels werden geschreven door VBJK-collega's, redactieraadleden of externe freelancers.
- Fotografie werd verzorgd door Caroline Boudry en freelancers.

Redactie en vormgeving

- De redactieraad las alle teksten kritisch na.

- Wouter Bulckaert redigeerde op basis van de feedback.
- Mike De Cloedt deed de eindredactie.
- De lay-out werd verzorgd door Katrien Annys.

Productie en verspreiding

- De drukbestanden gingen naar Graphius.
- Mirto verzorgde de verzending naar alle abonnees.

Doelstellingen 2025

- Het behouden en verhogen van het aantal abonnees (met focus op Mentes-leden, opleidingen en Huizen van het Kind).
- *Kindertijd* inzetten als **laagdrempelig disseminatiekanaal** voor VBJK-projecten en onderzoekspartners.
- De **online component** van het vakblad versterken (webartikels, digitale content).
- De **betrokkenheid van de sector** vergroten, o.a. via lezersbevragingen en focusgroepen.

Acties & valorisatie 2025

In 2025 werden deze acties gerealiseerd:

- Publicatie van **vier nummers** (in plaats van vijf).
    - Het eerste nummer stond volledig in het teken van **toegankelijkheid en diversiteit**.
    - Een coverstory rond **Doorgaande Lijn** kreeg in 2025 een prominente plaats.
- Voor elk nummer werd **minstens één artikel** uitgelicht en online gepubliceerd op de website.
- Uitwerking en uitvoering van een **plan van aanpak** om *Kindertijd* in te zetten als **leermateriaal** voor leerkrachten secundair onderwijs / CVO (in lijn met het traject leermaterialen initiële opleidingen).
- Inzetten van **LinkedIn** als nieuw disseminatie- en promotiekanaal (naast Facebook en Instagram), en afstemmen van deze kanalen op elkaar.
- Verankering van *Kindertijd* binnen de **Toekomstwerf Ondersteunende Diensten**, als een essentieel disseminatiekanaal voor kennis rond ECEC.

Output 2025

- vier gedrukte nummers van *Kindertijd;*
- online gepubliceerde artikels per nummer;
- disseminatie en promotie van *Kindertijd*-artikels via Facebook, Instagram en LinkedIn;
- leermateriaalkoppeling voor secundair onderwijs & CVO;
- een versterkte positionering van *Kindertijd* in de brede sector.

SD4. VBJK profileert en positioneert zich als expert in het (toekomstig) werkveld van de basisvoorzieningen voor jonge kinderen.

Parallel met wijzigingen op beleidsniveau in het domein van ECEC in Vlaanderen, verandert het landschap van de ondersteunings- en expertisecentra. VBJK maakt als projectorganisatie ook deel uit van dit groter geheel en wil, vanuit de opgebouwde kennis en expertise, impact genereren in het werkveld. In deze strategische cyclus gaan we op zoek naar welke plek en rol VBJK kan innemen. Dit vergt een interne denkoefening waarbij we onze missie en visie, activiteiten en organisatiemodel helder en scherp in beeld krijgen. Gesprekken met stakeholders voeden ons in dit proces. Daarnaast hebben we in de organisatie verder ingezet op kwaliteitsmanagement. Zo hebben we bij een audit het WSE-kwaliteitslabel behaald in september 2025. VBJK heeft in 2025 ook voorbereidingen getroffen om aanbod te voorzien op het nieuwe ECOS internationaal digitaal leerplatform van het ISSA-netwerk in 2026. Meer informatie: https://www.anecd.net/article/issa-launches-the-ecos-institute-a-global-movement-for-stronger-early-childhood-systems/

Samenwerking partners: toekomstwerf ondersteuning Kinderopvang

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context / Nood:

VBJK maakt deel uit van de gesubsidieerde ondersteuning Kinderopvang en was betrokken in het participatief traject dat geleid werd door Who Cares. Doelstelling van dit traject: ondersteuning van kinderopvang enten op de veranderende context, met het Toekomstplan Kinderopvang als richtsnoer om zo samen een kwaliteitsvolle kinderopvang te realiseren voor alle kinderen en gezinnen.

Vanuit VBJK hebben we in 2024 actief stappen gezet om samenwerking te installeren met onze partners. Zo werden contacten gelegd met Cego en Mentes. VBJK maakt sedert 2024 deel uit van de algemene vergadering van Mentes vzw. In het kader van dit lidmaatschap willen we samen met Mentes vzw concrete initiatieven nemen in het jaaractieplan 2025.

Doelgroep

- Ondersteuners Mentes vzw
- Organisatoren in de Mentes-koepel

Projectpartners

VBJK – Mentes: te bepalen op basis van uitgelijnde acties

Extern: projectteam ondersteuning Kinderopvang (agentschap Opgroeien)

Hoe – projectaanpak

- Aligneren van jaaractieplannen Mentes vzw en VBJK.
- Inplannen van structureel overleg.

Doelstellingen

Delen van kennis en expertise

Acties 2025

- VBJK ontwikkelt een TOT toegankelijkheid voor ondersteuners in Mentes (meer info: fiche actieplan toegankelijkheid en diversiteit);

- Gezamenlijke voorbereiding uitwisseldag pedagogisch coaches (meer info: fiche actieplan toegankelijkheid en diversiteit);
- Gezamenlijke voorbereiding en uitvoering BVV on tour
- VBJK screent de bibliotheek van de Mentes-academie en deelt **inspirerende publicaties** in het netwerk;
- VBJK onderzoekt mogelijkheden voor partnerschap binnen projecten;
- *Kindertijd* als kanaal inzetten om praktijken verbonden aan Mentes in beeld te brengen.

Valorisatie 2025

- nvt

Evenementen

Inspiratiedag voor pedagogisch coaches en ondersteuners

(*Impact van coaching op de werkvloer*)

Context / Nood

De professionalisering van de kinderopvang in Vlaanderen vraagt blijvende investeringen in pedagogische ondersteuning op de werkvloer. Pedagogisch coaches en ondersteuners spelen hierin een sleutelrol. Tegelijk groeit de vraag naar meer zicht op de **impact van coaching**: wat werkt, onder welke voorwaarden, en hoe vertaalt coaching zich in duurzame kwaliteitsverbetering voor kinderen, gezinnen en teams?

Binnen het beleid van agentschap Opgroeien wordt sterk ingezet op kwaliteitsontwikkeling en ondersteuning. Er is nood aan uitwisseling tussen coaches onderling en aan een verdiepend gesprek over effectiviteit, positionering en randvoorwaarden voor kwaliteitsvolle coaching.

Algemene projectdoelstellingen

- versterken van pedagogisch coaches in hun professionele rol;
- verdiepen van het inzicht in impactvolle coachingpraktijken;
- bevorderen van kennisdeling en intervisie tussen coaches;
- verbinden van praktijkervaring met beleids- en onderzoeksinzichten.

Werkingsgebied

Vlaams (regionaal)

Doelgroep

- Pedagogisch coaches in de kinderopvang
- Ondersteuners verbonden aan organisatorische netwerken
- Beleidsmedewerkers betrokken bij kwaliteitsontwikkeling

Hoe – projectaanpak

De inspiratiedag werd opgezet als interactieve ontmoetings- en reflectiedag met:

- inhoudelijke keynote rond impact van coaching;
- praktijkgetuigenissen;
- uitwisselingssessies in kleinere groepen;
- reflectieoefeningen rond randvoorwaarden en spanningsvelden.

We combineerden onderzoeksinzichten met praktijkervaringen en stimuleerden actieve kennisdeling tussen deelnemers.

Afgeronde acties 2025

- Organisatie en inhoudelijke uitwerking van de inspiratiedag
- Afstemming met sprekers en praktijkpartners
- Ontwikkeling van werkvormen gericht op reflectie en intervisie
- Moderatie van uitwisselingsmomenten

Output 2025

1. Inspiratiedag met 120 deelnemers
2. Documentatie van gedeelde praktijken en inzichten
3. Input voor verdere beleids- en ondersteuningsinitiatieven
4. https://www.opgroeien.be/kennis/opleidingen-en-events/inspiratiedag-voor-ondersteuners-de-kinderopvang-impact-van-coaching-op-de-werkvloer

Inspiratiedag voor leerkrachten van de opleiding Kinderbegeleider

Context / Nood

De opleiding Kinderbegeleider staat voor belangrijke maatschappelijke en pedagogische uitdagingen: omgaan met diversiteit, inclusie, personeelstekorten en stijgende kwaliteitsverwachtingen. Leerkrachten in deze opleidingen vervullen een cruciale rol in de voorbereiding van toekomstige kinderbegeleiders.

Er is nood aan een platform waar opleiders ervaringen kunnen delen, pedagogische visies kunnen verdiepen en actuele ontwikkelingen in beleid en praktijk kunnen bespreken.

Algemene projectdoelstellingen

- Versterken van het netwerk tussen opleidingsverstrekkers
- Verdiepen van pedagogische en maatschappelijke thema's
- Afstemmen tussen opleiding en werkveld kinderopvang
- Ondersteunen van kwaliteitsvolle instroom in de sector
- Ruimer bekendmaken van onze leermaterialen de *Kennispockets*

Projectpartners

Intern:

- VBJK-team

Extern:

Voor deze studiedag werkt agentschap Opgroeien samen met VVSG, VBJK, Mentes en de onderwijskoepels

Werkingsgebied

Vlaams (regionaal)

Doelgroep

- Leerkrachten van de opleiding kinderbegeleider
- Coördinatoren en directies van opleidingsinstellingen

Hoe – projectaanpak

De inspiratiedag werd georganiseerd als uitwisselings- en verdiepingsmoment met:

- inhoudelijke input rond actuele uitdagingen;
- interactieve werkvormen;
- casusbesprekingen;
- netwerkmomenten.

De focus lag op de verbinding tussen opleiding, praktijk en beleidscontext.

Afgeronde acties 2025

- Inhoudelijke voorbereiding van het programma
- Afstemming met onderwijsactoren
- Organisatie van de inspiratiedag
- Facilitatie van uitwisseling tussen deelnemers

Output 2025

- Medeorganisator Inspiratiedag voor leerkrachten van de opleiding Kinderbegeleider: 9/10/2025, Brussel, 200-tal deelnemers
- https://www.opgroeien.be/kennis/opleidingen-en-events/inspiratiedag-voor-leerkrachten-van-de-opleiding-kinderbegeleider

Gevolgde studiedagen en congressen

Datum	Locatie	Titel studiedag of congres	Wie heeft deelgenomen voor VBJK?	Organisator
3/4/2025	Piteå, Sweden	STEAMworks-training - Dag 1	Lisandre & Caroline	City of Piteå, SERN
3/5/2025	Piteå, Sweden	STEAMworks-training - Dag 1	Lisandre & Caroline	City of Piteå, SERN
4/22/2025	Cleirheid, Wallonië	Bezoek École de Clerheid (slow en natuur pedagogie)	Lisandre, Caroline	OMEP
1/22/2025	online	Eurochild studiedag over EU-projecten	Nima	Eurochild
21/2/2025	Ehb Brussel	Zorg & Leren in KO en kleuteronderwijs	Nima & Jan	Erasmushogeschool Bru
8/5/2025	online	Eurochild studiedag IVM projecten	Nima	Eurochild
22/5/2025	Brussel	Doorgaande Lijn finale event	Nima & Jan	Opgroeien, Agodi, VBJK, Cego
17-09-2025	Brussel	Odisee - Ronde tafel over 'gezinsreflex'	Jan	Odisee
9/10/2025	Brussel	Opgroeien - opleiding voor kinderbegeleiders	Jan	Opgroeien
7/5/2025	online	ECEC and sustainability - ECEC working group	Katrien	Europese Commissie
3/6/2052	Wetteren	intersectorale zorg - Toekomstverkenning Oost-Vlaanderen	Katrien	Departement Zorg
10/12/2025	Brussel	CIK inspiratiedag Elmer	Katrien	Elmer

Gevolgde vormingen en opleidingen

Datum	Locatie	Titel Vorming Opleiding	Wie heeft deelgenomen voor VBJK?
01-05-2025	Montréal, Québec	Bezoeken rond 'les hommes en petite enfance au Québec' (ook 02-05 en 05-05)	Lisandre & Jan
13-03-2025	Gentbrugge	Personeelsgesprekken voeren (Verso)	Goedele
22-05-2025	Brussel	Werken met losse medewerkers (Sociare)	Goedele
24-06-2025	Loppem	Ondernemingsselfie “social profit”	Fran

Bijdragen studiedagen en congressen

Datum	Locatie	Titel studiedag/congres	Wie heeft een bijdrage geleverd voor VBJK?	Titel bjidrage (lezing, workshop, poster presentatie ...)	circa aantal deelnemers
21/02/2025	Brussel	Inspiratiedag Zorg en Leren_EhB, HoGent, AP	Jolien & Brecht	Brecht: Betekenisvolle interacties en meertaligheid in kinderopvang en kleuteronderwijs (Samen met Sarah Sierens, Hogent)	25
27/02/2025	Gent	PJK AHS - Gezin troef!	Hester	Alle gezinnen laten participeren, hoe doe je dat? Naar een warm welkom voor alle gezinnen.	30
20/02/2025	Gent	InspirartieVM Onderwijscentrum_Meertaligheid	Brecht & Lisandre	Brecht & Lisandre_WS en slotwoord meertaligheid in de voorschoolse voorzieningen	150
20/02/2025	Gent	InspirartieVM Onderwijscentrum_Meertaligheid	Brecht & Lisandre	Communicatie met ouders & kwaliteitsvolle interacties & meertaligheid	15
20/02/2025	Gent	InspirartieVM Onderwijscentrum_Meertaligheid	Jolien	Jolien_WS: kindrapportage - informele contacten tussen ouders en professionals	20
3/5/2025	Piteå, Sweden	STEAMworks-training	Lisandre & Caroline	STEAM Conceptual framework	30

5/6/2025	Montréal, Québec	Congrès de l'ACFAS. Colloque (Re)penser les façons de favoriser la qualité des transitions vers les services éducatifs offerts aux enfants de 0 à 8 ans	Lisandre & Jan	Repenser la continuité en petite enfance 0-6 ans: des projets pilotes tracent une « doorgaande lijn » (une ligne continue) en Flandre, Belgique	50
5/6/2025	Montréal, Québec	Congrès de l'ACFAS. Colloque Partage des savoirs en petite enfance : concilier recherche, pratique et politique	Lisandre & Jan	La revue *Kindertijd* : créer du temps pour la petite enfance en Flandre, Belgique	50
5/12/2025	Luxembourg	Conferentie: Multilingual childhoods	Brecht	Panelgesprek: Continuous Professional Development	160
5/12/2025	Luxembourg	Conferentie: Multilingual childhoods	Brecht & Lisandre	My pedagogical and Turkish heart wanted something else. Perspectives from multilingual ECEC professionals: an exploratory study	80
24/6/2025	Antwerpen	Studiedag BOA	Nima	Het project Doorgaande Lijn: ervaringen & lessons learned voor de samenwerking kleuteronderwijs-kinderopvang-buitenschoolse opvang	
3/14/2025	Rotterdam	Symposium Tijd - 5 jaar Het EPOS	Brecht	Stilstaan bij wachten in de kleuterklas	15
3/17/2025	Gent	Uitwisseling VBJK - Leerstoel Kinderopvang	Brecht, Nima & Sandra	Uitwisseling over pedagogische coaching	6
10/9/2025	Brussel	Intersectorale Kick-Off BOA	Brecht	Toelichting bij Decreet over BOA (keynote)	

12/9/2025	Brussel	Mannen in de kinderopvang	Lisandre & Jan	Ervaringen uit Quebec - aanzet tot en uitwisseling over 'Charter Mannen in de Kinderopvang'	
12-13/09/2025	Ravenna - Italië	STEAMworks-training	Caroline	STEAM Conceptual framework	
12-13/09/2025	Turin - Italië	Benessere 0-6. Esperienze di continuita` per bambini, famiglie, professionisti	Nima	Conclusioni del congresso: Qualità e benessere nei servizi all'infanzia. A piccoli passi verso politiche e prassi integrate in Italia e in Europa	400
9/10/2025	Brussel	Inspiratiedag voor de leerkrachten van de opleiding Kinderbegeleider	Nima	Reflecteren over de praktijk: hoe doe je dat concreet?	20
26/11/25	Brussel	Inspiratiedag voor ondersteuners in de KO	Nima	Reflecteren over de praktijk: hoe doe je dat concreet?	20
17/12/25	Berlijn	Symposium'Social and educational mandate or economic rationality? Socio-economic aspects of ECEC'	Nima	Access and social inclusion in ECEC in EU: insights from the NESET report	100
3/7/2025	Gent	Presentatie voor Reggio-foundation en leerstoel	Nima & Katrien	Innovation in ECEC	8
9/10/2025	Brussel	Inspiratiedag voor de leerkrachten van de opleiding Kinderbegeleider	Katrien	Workshop: Hoe bouwen aan partnerschap met ouders?	15
26/11/25	Brussel	Inspiratiedag voor ondersteuners in de KO	Katrien	Workshop toegankelijkheid - Iedereen welkom? Van intentie naar actie via pedagogisch coachen	15

Bijdragen aan vorming en opleiding

Datum	Locatie	Titelvorming/opleiding	Wie heeft een bijdrage geleverd voor VBJK?	Indien onderdeel: titel VBJK bjidrage (gastles) voor vorming opleiding	circa aantal deelnemers
1/4/2025	Universiteit Gent	Gastles Meertaligheid	Lisandre & Brecht	Wederkerige talige interacties	40
3/5/2025	Laval, Québec	Colloque pour la mixité en petite enfance	Lisandre & Jan	In de lessenreeks van het vak 'Pedagogiek van de voorschoolse voorzieningen'	140
9/5/2025	Universiteit Gent	Gastles 'Doxa van Eentaligheid'	Brecht	Drie discussietafels: Mannen in kinderopvang - Transities - Taalontwikkeling ondersteuning	20
13/5/2025	online	Educazione familiare e servizi per l'infanzia	Nima	Mannen in basisvoorzieningen in Vlaanderen	30
14/5/2025	HoGent	Gastles Buitenschoolse Kinderopvang	Jolien	La relazione tra servizi e famiglie: quale quadro, quali strumenti	50
18/3/2025	online	Educazione familiare e servizi per l'infanzia	Nima	Come costruire un percorso in piccolo gruppo con le famiglie	50
29/04/2025	Kamouraska, Québec	Causerie de salon - enjeux de la petite enfance	Lisandre & Jan	In de lessenreeks van het vak 'Pedagogische Basisbegrippen'	
31/01/2025	Elmer vzw, Brussel	Staff pedagogische studiedag	Lisandre	In de lessenreeks van het OLOD Onderwijs, welzijn, Gezin	

Bijdragen aan adviesraden

Datum	Locatie	Naam adviesraad / stakeholdersgroep / resonansgroep	Wie heeft deelgenomen voor VBJK?
14/03/2025	UGent	Advies-valorisatieraad Ugent Leerstoel	Jolien & Katrien
07-02-2025	Brussel	TACOS project (bijeenkomst gemist)	Lisandre & Brecht
18-02-2025	online	OMEP algemeen vergadering	Lisandre
5/5/2025	UGent	Adviesraad 1-2-3 Move project	Nima & Hester
19/05/2025	Gent, Arteveldehogeschool	Adviescommissie BOA	Jolien
19/06/2025	Brussel	Toekomstgroep kinderopvang	Katrien & Goedele
20/06/2025 & 6/10/2025	online	Delphi onderzoek leerstoel Ugent	Katrien
17, 24/01/2025 en 1/10/2025	online	werkgroep BLINK module werken met ouders	Katrien
2/10/2025	Gent	Begeleidingscommissie doctoraat Shana Van de wiele	Katrien
23/10/2025	online	Opleidingsadviesraad PJK AHS	Katrien
	Mechelen	AV Mentes	Goedele
	Brussel	BOA adviesraad agentschap Opgroeien	Caroline & Goedele
	Brussel	Sectoroverleg Kinderopvang	Goedele